

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΦΕΤΗΡΙΑΣ

ΠΑΣΗΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ(*).

Ἄλλὰ Κυβέρνησις, οἷα ἡ παρασταθεῖσα, ἀρμόζει εἰς λαὸν νοήμονα καὶ ἐνεργητικόν, ὑψηλόφρονα, γενναῖον καὶ φιλότιμον, καὶ συναισθανόμενον, ὡς ἐκ τῶν προγενεστέρων του, ὑψηλὸν προσορισμόν; Λέγων δὲ ταῦτα, μηδεὶς ἄς νομίσῃ ὅτι παρέλκομαι ὑπὸ τυφλοῦ πατριωτισμοῦ, ἢ τῆς ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν ἀγυρτείας. Δὲν μὲ λανθάνουσι τὰ ἐλαττώματά μας, καὶ τὰ γνωρίζω κάλλιον παντὸς ξένου μισέλληνας. Δὲν θεωρῶ τὸν Ἕλληνα παντάπασι εὐάγωγον, ὅπως τὸν θέλουσι τινες δημοκοποῦντες, ἢ καὶ μὴ τυχόντες τῆς εὐκαιρίας νὰ συναισθανθῶσι, κατὰ σύγκρισιν, τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Γνωρίζω ὅτι αἱ ἀντιλήψεις του καὶ τὰ αἰσθήματά του δὲν εἶναι εἰσέτι ἀποχρώντως κανονισμένα, καὶ ὡς ἐκ τούτου γίνεται κάποτε παρανάλωμα βραδιώτερον καὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἀμβλυλόων ἔθνων, καταφανεστάτης ἀγυρτείας. Ἄλλ' οὐδεὶς ἔχων φρένας δύναται ν' ἀποκαλέσῃ τὸν Ἕλληνα μικρόψυχον, ἀφιλότιμον ἢ βαρυκέφαλον.

Ὡστε δὲν εἶναι μικραὶ τινες ὕλικαι θυσίαι, ὅπως τινὲς φρονοῦσιν, αἵτινες θὰ ὑποχρεώσωσι τὸν Ἕλληνα νὰ παλινδρομήσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ πρόοδον. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἐναργῶς ἐκ τῆς ἀπαραδειγματίστου καρτερικότητος, μεθ' ἧς πρὸ αἰῶνων παλαίει κατὰ τῆς δυσμενοῦς αὐτῷ εἰμαρμένης, καὶ μεθ' ἧς ὑποφέρει καταστροφὰς ἀπαραμίλλους ἐν τῇ ἱστορίᾳ,

(*) Ἰδὲ προηγούμενον φυλλάδιον.

χωρίς να μεταβάλῃ τὴν γόνιμον αὐτοῦ φύσιν, τῆς ὁποίας τὰς ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις παρακολουθεῖ ἡ ἀνθρωπότης.

Ἀπὸ τοῦ 1862, ἐποχῆς καθ' ἣν τὸ Ἑλληνικὸν κράτος ἐξῆλθε τῆς νωθρότητός του, προσπαθῆσαν γ' ἀνυψώσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν, τὰ ἐτήσια ἔσοδα δὲν συνεψηφίσθησαν οὐδέποτε μὲ τὰ ἐτήσια ἔξοδα. Κατ' ἀρχὰς ἐκαλύπτοντο διὰ περισσευμάτων προγενεστέρων χρήσεων, ἕως οὗ κατὰ τὸ 1866 τὸ πρόσφατον δημόσιον χρέος ἀνέβαινε, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, εἰς εἴκοσι ἑκατομμύρια δραχμῶν· ἡ δὲ ἐκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν τελευταίαν βουλευτικὴν σύνοδον ἀναφέρει, ὅτι τὸ ἐκ διαφόρων δανείων ὑφιστάμενον χρέος τοῦ δημοσίου, ἐκτὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους, τοῦ πηγάζοντος ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ δανείου Ῥοσχίλτ καὶ ἐκ τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων, ἀνέρχεται τὴν σήμερον εἰς δραχμῶν 63,000,000· ὥστε παρατηρεῖ τις ὁπόσα ἑκατομμύρια ἐξωδεύθησαν πλείοτερα τῶν ὅσα εἰσεπράχθησαν. Ἄλλ' ἡ ἄμεσος αὕτη δαπάνη ἤθελεν εἶσθαι ἐλαχίστη, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ὡς ἐκ τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἔμμεσος ζημία, τὴν ὁποίαν, ἂν καὶ δὲν δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς, φαντάζεται ὁμως μετὰ φρίκης. Ἡ τῆς κοινῆς πίστεως καταστροφή, ἡ ἀπωθήσασα τὰ κεφάλαια, καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας, περιώρισαν τὴν παραγωγικὴν ἐνέργειαν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κέρδη, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ὁ λαὸς γενναίως ἐπεβαρύνετο μὲ θυσίας ἐκουσίας. Τὸ νὰ ὑποθέσῃ τις ἕκαστον ἄτομον ζημιούμενον, κατὰ μέσον ὄρον, ἀνὰ 20 λεπτὰ τὴν ἡμέραν, δὲν εἶναι πολὺ. Καὶ ἐν τούτοις οὕτω πως ἡ ὀλικὴ ζημία τῆς Ἑλλάδος φθάνει κατ' ἕτος τὰ 100,000,000 δραχμῶν. Ὡστε, ἐὰν ἀναβιάσῃ τις τὴν ὀλικὴν τοῦ ἔθνους ζημίαν, ἄμεσον καὶ ἔμμεσον, ἐν διαστήματι ἐπτὰ ἐτῶν, εἰς μόνον 700,000,000 δραχμῶν,

δωρεάν ἀπολεσθεισῶν, κατανοεῖ τὸ μέγεθος αὐτῆς.

Τοιαῦται δὲ φρικώσεις ἐν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνισμόν θυσία ἰθὰ συνέβαινον, ἂν ἐκυβερνώμεθα ποσοπκόντως, ἂν αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις εἶχον τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν καιρὸν νὰ ὀδηγήσωσι βαθμιαίως καὶ ἐπιτυχῶς τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀπολαβὴν τῶν προθέσεων του; Καὶ βεβαίως ἡ συντήρησις τῆς καλλίστης Κυβερνήσεως δὲν θὰ ἐκόστιζε τοσοῦτον.

Ἄλλὰ τί ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ Κυβερνήσεων ἀτελῶς κατηρτισμένων, ἀνισχύρων καὶ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης, καὶ ἐπομένως ἀνευ ὀλικῆς καὶ ἠθικῆς ἰσχύος, ὑποχρεωμένων, διὰ νὰ ὑπάρχωσιν, οὐχὶ μόνον νὰ δημοκοπῶσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτίθενται ἐξ ἀνάγκης εἰς κινήματα πάρωρα καὶ ἀπροχεδίαστα; Οὕτω, περιστοιχιζομένη ὑπὸ δυσχερειῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἀνυπερβλήτων, πιεζομένη ὑπὸ ἐθνουσιῶδους μὲν καὶ πατριωτικῆς, ἀλλ' ἀπρομελετήτου κοινῆς γνώμης, ἦτο ἐπόμενον προγενεστέρα τις κυβερνήσις νὰ παρασυρθῇ, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὄθεν, ἀπομακρυνθεῖσα πάσης ὄρισμένης καὶ ἀναποφεύκτου προκαταρκτικῆς ἐνεργείας, περιέπεσεν εἰς σπασμωδικὰς κινήσεις, καὶ παρ' ὀλίγον ἔβριπτεν ἡ Ἑλλὰς τὸν περὶ τῶν ὄλων κύβον.

Ἄλλ' ὅταν λέγωμεν ὅτι αἰτία εἶναι ἡ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσις, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι τὰ διευθύνοντα αὐτὴν πρόσωπα πταίουσι· διότι ἐκεῖνα ἐξετέλεσαν, ἐφ' ὅσον ἠδυνήθησαν, τὴν ἐθνικὴν ἐπιθυμίαν, καὶ γενναίως μετὰ τοῦ ἔθνους τῶν ἐξετέθησαν, ὁσάκις πρέποντὸ ἐφαντάσθησαν. Πταίει ἡ εἰμαρμένη τοῦ ἔθνους, ἧτις ὄρισε νὰ πάθῃ, διὰ νὰ μάθῃ, καὶ δὲν παρήγαγε πρότερον φωνὴν ἀρχούτως ἐπιτακτικὴν, δυναμένην ν' ἀναγκαιτίσῃ πορείαν πατριωτικὴν μὲν, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ἐπιζήμιον. Σημειωτέον δὲ, ὅτι σπανίως ἡ ἀντίληψις τοῦ ὄρθου καὶ εἰς

τὰ κοινότερα πράγματα προηγείται τῆς αἰσθήσεως. Ὅστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἦτο ὁ καθ' αὐτὸ αἷτιος τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις καλῆς καὶ ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην εἴμεθα πάντες ὑπεύθυνοι, θέλοντες εὐρύθμα συμβεβηκότα, ἢτοι καλὴν Κυβέρνησιν, ἀνευ πόρων, καὶ περιφανῆ κατορθώματα ἀνευ καλῆς Κυβερνήσεως.

Ὅθεν εἶναι καιρὸς νὰ ἐμβλέψωμεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νῦν πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἡμῶν θέσεως, νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ὀρίσωμεν, βασιζόμενοι εἰς τὴν μέχρι τοῦδε πείραν, τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην διὰ πρόσφορον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκῶν καὶ προθέσεων ἡμῶν Κυβέρνησιν, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐξετάσωμεν ἂν δυνάμεθα καὶ τίνι τρόπῳ δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν ἀζημίως ἢ καὶ ὀλιγώτερον ἐπιζημίως τὰ πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μέτρα.

Αἱ προθέσεις μας, περὶ ὧν ἤδη ὠμιλήσαμεν καὶ ἐφ' ὧν μέχρι τοῦδε οὐσιωδῶς ἀπετύχαμεν, ἐλαττούμεναι μόνον κατὰ τὴν *Μεγάλην* ἰδέαν, ἀντικαθισταμένην ὑπὸ τῆς *Ἰσχυρῆς* ἰδέας, μοι φαίνονται μᾶλλον παρά ποτε ἀναγκαστικά. Πρὸ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος ἡ ἐνέργεια τῆς Κυβερνήσεώς μας ἠδύνατο κάπως νὰ περιορισθῇ. Ἐζῶμεν πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη ἐν εἴδει χαϊδευμένου καὶ ὑπὸ κηδεμονίαν τέκνου· ἡ αὐτονομία τοῦ κράτους ἦτο ἠσφαλισμένη, ἐσωτερικῶς δὲ ἡ πρόοδος δὲν ἦτο τοσοῦτον κατεπείγουσα. Σήμερον ὅμως ἡ πολιτικὴ ἡμῶν θέσις μετεβλήθη ὀλοσχερῶς, ἀφ' ἧς προσεβλήθημεν κατὰ πρόσωπον ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ ἀφ' ἧς ἡ Εὐρώπη εἰς τὴν ἐν Παρισίοις συνδιάσκεψιν τοῦ 1868 μᾶς ἐθεώρησεν ἀνήλικας, ἡμεῖς δὲ ἀφ' ἐτέρου ἀπητήσαμεν τὴν οἰκείαν ἡμῖν θέσιν, καθὼ ἀνεξάρτητον κράτος, κηρύξαντες πανδημῶς τὴν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἀκατάβλητον ἐλπίδα ἡμῶν. Ἐπομένως ἀναποδράστως ἀπαιτεῖται

α. Ἡ ταχίστη ἐσωτερικὴ ἡμῶν προαγωγή ἐπὶ τῶν προωδευμένων καὶ ἐκπολιτευτικῶν βάσεων, ἃς παρεδέχθημεν μὲν, ἐφαρμοζόμεν δὲ κακῶς.

β. Ἀμυντικὰ κατὰ θάλασσαν καὶ ξηρὰν μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τιμῆς καὶ ἀνεξαρτησίας.

Ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, καὶ ὅτι ἡ βᾶσις τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν εἰσὶ τὰ οἰκονομικά; Οὐχὶ βέβαια· ἀλλὰ πλείστοι νομίζουσιν, ὅτι τὰ οἰκονομικά θὰ τὰ διορθώσῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ οὐχὶ τὸ πραγματικόν, ὅτι τὴν Κυβέρνησιν θὰ διορθώσῃ τὰ οἰκονομικά. Δὲν εὐρισκόμεθα εἰς περίστασιν, καθ' ἣν εὐπορος Κυβέρνησις σπαταλᾷ, ἀλλὰ εἰς τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἀποζῶσα, οὐδὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ, ἢ ἀσημάντους τροποποιήσεις ἐλαχίστης ἀξίας.

Οὐδεμία μοι φαίνεται ἀνάγκη Ἰπποκράτους, ἵνα διακινῶται ὅτι ἡ ἀσθένεια τῆς Κυβερνήσεως ἔγκειται κυρίως εἰς τὸν ὀργανισμόν καὶ οὐχὶ εἰς τὰ ὄργανα, ὧν αἱ ἐλλείψεις εἰσὶν ἀποτελέσματα τῆς λυμρατικῆς ἐν γένει καταστάσεως. Πάσχει ἀπὸ ἀναργυρίας· ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καθήκοντά της, ἢτοι τὰς ἀπαιτήσεις μας, ἔχει ἀνάγκην τοικίης θεραπείας, πρὶν ἐπιχειρήσωμεν τὴν ὀργανικὴν· ἔχει ἀνάγκην πόρων.

Τούτου τεθέντος, ἃς ἴδωμεν ἐπὶ τίνι σκοπῷ πρέπει νὰ χορηγηθῶσι τὰ μέτρα ταῦτα καὶ πόθεν πρέπει νὰ χορηγηθῶσιν.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ δώσωμεν τὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἀξιόπρεπούς Κυβερνητικῆς υπάρξεως, ἢτοι τῆς τῶν ὑπαλλήλων, πληρόντες αὐτοὺς γενναίως καὶ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ τιμολόγιον ἀνθρώπων τε καὶ πραγμάτων οὐσιωδῶς διαφέρει τοῦ πρὸ τριακονταετίας· ἀφ' ἐτέρου δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν πλειο-

τέραν καὶ καλλιτέραν ἐργασίαν, καὶ πιθανὸν καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετῶν, ὅπου δύναται τὸ τοιοῦτον νὰ πραγματοποιηθῆ ἄνευ βλάβης τῆς ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὴν ἰδέαν μου πρέπει νὰ ὀρισθῆ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ μισθοδοσία ὡς ἀκολούθως:

	δρ.	δρ.
Ἀνώτατοι ὑπάλληλοι κατ' ἔτος ἀπὸ	18,000	ἕως 25,000
ἀνώτεροι	» 12,000	» 18,000
μέσοι	» 3,600	» 6,000
κατώτεροι	» 700	» 3,000

Εἰς δὲ τὸ ἐξωτερικὸν ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ μέρους.
Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆ βάσει ἠθικῶν λόγων.

Δεύτερον νὰ παραχωρήσωμεν μέσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀσφαλίσῃ τὸ κράτος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς δι' ἀρκούτης στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως ἀμυντικῶν καὶ πολεμικῶν μέτρων, καὶ προσκλήσεως ὑλικοῦ τοῦ πολέμου.

Τρίτον νὰ παραχωρήσωμεν τὰ μέσα διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μας προσανάκτησιν τῆς δημοσίας πίστεως, τακτοποιούσης καὶ ἐξασφαλιζούσης ὡς πρὸς τοὺς δανειστάς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν χρέη.

Τέταρτον νὰ παραχωρήσωμεν τὰ μέσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐπιχειρήσῃ ἀναπόφευκτὰ τινὰ δημόσια ἔργα, καὶ ἐμφυχώσῃ βιομηχανικὰς τινὰς ἐπιχειρήσεις τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι τὸ σύνολον τοῦ Κυβερνητικοῦ καταρτισμοῦ πρέπει νὰ βασίζεται ἐπὶ τῆς αὐστηροτέρας οἰκονομίας, ἐφ' ὅσον αὕτη δύναται ἀβλαβῶς νὰ πραγματοποιηθῆ.

Παραλείπων τὰς περὶ τῶν λεπτομερειῶν συζητήσεις, νομίζω ὅτι πενήκοντα περὶπου ἑκατομμύρια δραχμῶν, διηρημέ-

των ὡς ἀκολούθως, εἰσὶν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναπόφευκτα, πλὴν ἱκανὰ νὰ καταρτίσωσι καλὴν Κυβέρνησιν.

Ἐσωτερικῶν	4,500,000
Δημοσίων ἔργων	4,000,000
Δικαιοσύνης	2,000,000
Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας.	1,500,000
Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν.	20,000,000
Ἐξωτερικῶν	1,500,000
Οἰκονομικῶν	5,000,000
Χρέος ἐσωτερικόν	}
Χρέος ἐξωτερικόν	
Συντάξεις	
Βασιλικὸς οἶκος	
Ἐξοδα Βουλῆς	
Θυσία διὰ παλαιὰ χρέη ὑπὲρ τῆς δημοσίας πίστεως	12,000,000
50,500,000	

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ πίνακος τούτου εὐκόλως δύναται νὰ δείξῃ, ὅτι τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν εἶναι ὑπέρογκα, ἀλλὰ περισσευμένως ἀρκοῦντα, ὅπως συντηρῶσιν ἀξιοπρεπῶς καὶ προσήκοντως τὴν Κυβέρνησιν μας ἐν τῷ ὀρίζοντι τῶν νῦν ἀναγκῶν μας, καὶ τῆς σχετικῆς πρὸς τὰ ἄλλα τῆς Εὐρώπης ἔθνη θεσεώς μας. Δὲν δύναμαι ἄνευ παρεκβάσεως τῶν στενῶν τῆς πραγματείας ὀρίων νὰ λεπτολογήσω περὶ τούτου, ἀλλ' ἔμπειροι ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις δύναται νὰ ὀρίσωσι τὰς δαπάνας ἀκριβέστερον. Μοὶ φαίνεται μ' ὅλα ταῦτα, ὅτι δὲν θέλουσιν ἀπομακρυνθῆ ὑπερβολικὰ τῆς διαιρέσεως ταύτης, ὡς ἐραπτομένης τὸ μεταξὺ ἀρκοῦντος καὶ ἀνεπαρκοῦς ὀριον.

Ὁ ἀναγνώστης βεβαίως παρετήρησεν, ὅτι ὁ νέος οὗτος τῶν δαπανῶν πίναξ δίδει ἕλλειμμα 16,500,000 δραχμῶν,

ὕπολογιζομένων τῶν νῦν ἐσόδων εἰς 34,000,000 δραχμ. Ὡστε ἀπαιτεῖται, ἀφοῦ ἤδη προσδιωρίσθησαν τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα πρὸς συντήρησιν καλῆς Κυβερνήσεως, νὰ ἴδωμεν τὸ οὐσιωδέστερον, ὁπόθεν τὸ κράτος δύναται νὰ πορισθῇ τὸ ὑπερβάλλον τῆς σημερινῆς εἰσπράξεως ποσὸν τῶν 16,500,000, χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ σφόδρα αἰσθαντικῶς ἡ ἐπιζημιῶς ὁ λαός· τὸ δ' εὐάρεστον εἶναι, ὅτι ἡ εὔρεσις τοῦ ποσοῦ τούτου θέλει χρησιμεύσει συγχρόνως ὡς ἐλατήριον προαγωγῆς τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου.

Ἄλλὰ καὶ θυσία αἰσθαντικὴ ἂν ὑπῆρχεν, ἔπρεπε παντὶ σθένει νὰ πραγματοποιηθῇ· ἄλλως ἡ ἀμεσος ζημία θὰ ἦτο τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε ταχέως θὰ ἐπέφερε τὴν τοῦ κράτους ἀποσύνησιν· ἐννοεῖται πάντοτε κατὰ τὴν περίστασιν καθ' ἣν αἱ ἀπαιτήσεις ἡμῶν δὲν θὰ μετεβάλλοντο.

Τρεῖς ἐν γένει διακεκριμένοι τρόποι ὑπάρχουσιν, ἵνα ἡ Κυβέρνησις κράτους τινὸς πορισθῇ νομίμως τὰ ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησιν αὐτῆς μέσα·

α. διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐθνικῆς περιουσίας·

β. διὰ δανείων·

γ. διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρων.

Οὐδὲ ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς δημοσίας περιουσίας, οὐδὲ τὰ δάνεια δύναται νὰ χορηγήσῃσι σήμερον ἐπιτυχῶς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος τὰ ἀναγκαῖα.

Ἡ ἀπαλλοτριώσις περιουσίας ἀκανονίστου ἀξίας καὶ συμπτωματικῆς, μὴ δυναμένης νὰ πραγματοποιηθῇ εἰμὴ βαθμηδόν, εἶναι ἀσημάντου εἰσπράξεως.

Τὸ δὲ δάνειον θὰ ἦτο ἀρκετὰ πρόσφορον, καθ' ὅσον ἡ Ἑλλάς ἔχει μέλλον καὶ ἠδύναντο νὰ καλύπτονται κατὰ καιρὸν τὰ δανεισθέντα ποσὰ διὰ μικροτάτης καὶ ἀνεπαισθήτου αὐξήσεως φόρων, ἐπαρκούντων εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ τόκου τῶν

δανείων. Ἄλλ' ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἀποκλείει τὸ μέσον τοῦτο. Ἐν πρώτοις ἡ ἔλλειψις τῆς δημοσίου πίστεως καθιστᾷ δυσχερέστατον καὶ λίαν ἐπιζήμιον, ἂν οὐχὶ ἀδύνατον, τὸ δάνειον, δεύτερον ἡ χρῆσις τῶν δανείων ἀπαιτεῖ ἔμπειρον καὶ μᾶλλον κανονισμένην διαχείρισιν. Ἐφ' ὅσον τὰ δάνεια χορηγοῦνται ἀμέσως εἰς οὐσιώδεις δόσεις, περιστοιχίζονται ὑπὸ ἰσχυροτάτων ἐλλέων, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπιβαρύνουσιν ἀπ' εὐθείας τὸ κοινόν, οἱ διαχειρισταὶ δύναται πολὺ εὐκολώτερον νὰ παρεκτραπῶσιν.

Ὅθεν μένει πρὸς εὔρεσιν χρηματικῶν πόρων τὸ διὰ τῶν φόρων μέσον.

Ἄλλὰ καὶ οἱ φόροι διαιροῦνται εἰς ἀμέσους καὶ ἐμμέσους.

Ἄμεσοι μὲν λέγονται ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπιπίπτουσι κατ' εὐθείαν ἐπὶ ἐσχηματισμένης ἤδη περιουσίας, κεφαλαίου ἢ καὶ εἰσοδήματος, καὶ ἀφαιροῦσι μέρος αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου.

Ἐμμεσοὶ δὲ, οἱ ἐπὶ καταναλώσεων ἢ παραγωγικῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ πράξεων, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτεταμένης χρήσεως, ἐπιβαλλόμενοι φόροι, δι' ὁποιοῦδήποτε τρόπου, ἢ θίγοντες τὸ κατανάλωμα ἐν τινὶ σημείῳ τῆς παραγωγικῆς αὐτοῦ κινήσεως, ἢ καὶ διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτοῦ ὑπὸ τινος προνομίουχοῦ ἐργολαβίας, γενικώτερον διὰ τινος μονοπωλίας.

Βεβαίως ἡ ἰσχύουσα ἐν Ἑλλάδι φορολογία δὲν εἶναι τὸ ὑπόδειγμα καλῶς μεμελετημένης φορολογίας, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἢ ἀπότομος αὐτῆς ἀντικατάστασις εἶναι λίαν ἐπιζήμιος, καὶ εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὁ ἀντικαθιστῶν φορολογικὸς τρόπος ἠθελεν εἶσθαι πολὺ ἐντελέστερος. Δὲν πρόκειται ὅμως σήμερον περὶ τοιαύτης διορθώσεως, ἀπαιτούσης πολλὴν χρόνον, ὡς μὴ δυναμένης νὰ πραγματοποιηθῇ εἰμὴ βαθμηδόν, ἀλλὰ περὶ ἐρεῦνης, ἂν ἡ Ἑλλάς ἔχει διαθέσιμὸν τι κεφάλαιον, ἀφ' οὗ νὰ

δυναθώμεν ἀβλαβῶς νὰ πορισθώμεν τὸ ἀναγκαῖον ἡμῖν εἰσέτι πρὸς τῶν 16,500,000, τοῦλάχιστον πρὸς τελειοποίησιν τοῦ κυβερνητικοῦ ἡμῶν συστήματος καὶ συντήρησιν προσφόρου κυβερνήσεως.

Πρὸς τοῦτο λέγω, ὅτι ὀλίγοι Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἔχουσι τοσαύτην ἔκτασιν γῆς εἰς τὴν διάθεσίν των, ὅσην ὁ λαὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου· ὀλίγοι εἰσὶ τοσοῦτον ἀρμοδίως πρὸς βιομηχανίαν τοποθετημένοι καὶ ὀλίγιστοι οἱ ἔχοντες ἕνεκα τῆς εὐκρασίας τοῦ κλίματος πλειότερον καὶ βραδιώτερον ἐργασίμων χρόνον, ἀλλ' ἐργαζόμενοι ὀλιγώτερον. Ἐν Ἑλλάδι οὐχὶ γεωπεινία (pauperisme), ἀλλ' οὐδὲ πενία κυριολεκτικῶς ὑπάρχει εἰς τὰς κατωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις. Γῆ ἄφθονος καὶ θάλασσα ἔκτεταμένη, συνδυαζόμεναι μὲ τὰς μικρὰς ὡς ἐκ τοῦ κλίματος ἀνάγκας, παρέχουσι τὴν εὐκολίαν εἰς ἕκαστον κάτοικον ἀπολαύοντα ὑγείας, ὑπάρξεως σχεδὸν συβαρικῆς. Ἡ ἀνωτάτη τάξις μόνη εἶναι ἡ ὑποφέρουσα στερήσεις οὐσιώδεις ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ὑπάρξεώς της. Ἐν τούτοις οὐδεὶς προσεπάθησεν ἄχρι τοῦδε ἢ προσπαθεῖ νὰ τὴν υποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀνάπτυξιν της, ἐνῶ ἡ τάξις αὕτη ἐκπροσωπεῖ τὸ ἔθνος, αὕτη προπορευομένη τὸ καθοδηγεῖ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, αὕτη πολιτίζει τὰ ἤθη, ἐξευγενίζει τοὺς τρόπους, προάγει τὸ εὖ ζῆν, καὶ ἐπομένως τὰς ὠραίας τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἐν ἐνὶ λόγῳ πολιτίζει τὸν τόπον.

Ἄλλ' ἡ τάξις αὕτη εἶναι σχετικῶς μικρὰ καὶ ἄπορος, καὶ σχεδὸν δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐπὶ φορολογικῶν συνδυασμῶν, ἐξ ὧν μάλιστα σχετικῶς δὲν ἐπιβαρύνεται ὀλίγον. Ἐν Ἑλλάδι θεωροῦσιν ὡς φόρους πολυτελείας τοὺς ἐπὶ τὸ κοινότερον τῆς ξένης βιομηχανίας φόρους, ἤτοι τὴν ἐπὶ τῶν εἰδῶν, ἅτινα, ἂν καὶ δὲν χειροτεχνοῦνται εἰς τὸν τόπον,

εἰσὶν ἐν τούτοις τῆς πρώτης ἀνάγκης διὰ τὴν τάξιν ταύτην.

Τὸ πλῆθος ὅμως τῶν κατοίκων διάκειται εἰς πάντη διάφορον θέσιν, καὶ κυρίως ἡ κατωτέρα τάξις· εἶναι δὲ τοιαύτη, ὥστε τινὲς ὑπὲρ πατρίδος θυσίαι οὐχὶ μόνον δὲν καταβιβάζουσι τὴν ὑπαρξίν της, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἕνεκα τῆς ἰδιοσυγκρασίας της θέλουσι παροτρύνει τὴν ἐργατικότητά της καὶ αὐξήσει τάχιστα τοὺς πόρους της καὶ τὴν εὐζωίαν της.

Ἐὰν ἡ ἀνωτέρω παρατήρησις, ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος σχετικῶς ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους τῆς Εὐρώπης λαοὺς ἐργάζεται ὀλίγον, καὶ ὅτι ἔχει μέσα καὶ κλίμα πρὸς βραδιώτεραν καὶ ἐκτενεστέραν, ἂν θέλῃ, ἐργασίαν, εἶναι ὀρθή, καὶ νομίζω ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀναιρέσῃ τοῦτο, ὃ Ἕλλην ἔχει τὸ σπουδαιότερον κεφάλαιον σχετικῶς πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ λαοὺς εἰς φορολογίαν.

Ἄς υποθέσωμεν, ὅτι ἐν ἑκατομύριον ἀνθρώπων αὐξάνουσιν ἕκαστος τὴν ἐργασίαν του κατὰ ἡμίσειαν ὥραν τὸ ἡμερο-νύκτιον· γεννᾶται ἀμέσως ἐθνικὸν κεφάλαιον 500,000 ὥρῶν ἐργασίμων· υπολογίζοντες τὴν ἐργασίμων ἐν Ἑλλάδι ἡμέραν εἰς 10 ὥρας, ἔχομεν, κατὰ μέσον ὄρον, 50,000 ἡμέρας ἐργασίμων, ἤτοι 100,000 δραχμῶν τὴν ἡμέραν, λογίζοντες πρὸς δύο δραχμάς τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίμου ἡμέρας. Ἐὰν υποθέσωμεν τὸ ἔτος συγκείμενον ἐκ 300 μόνον ἐργασίμων ἡμερῶν, γεννᾶται ἐτήσιον κεφάλαιον 30,000,000 δραχμῶν.

Ἄλλ' ἡ ἐργασία αὕτη, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ παραγωγικῶν μηχανημάτων, οἷα ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα, θαυσιλῶς χορηγούμενων ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, θὰ ἐπιφέρει ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μεγαλύτερα εἰσοδήματα· ὥστε κατὰ τὴν ἰδέαν μου μετ' οὐ πολὺ θὰ δύναται τοῦτο μόνον γὰ ἐπαρκῆ ἀφθόνως πρὸς ὀλοσχερῆ συντήρησιν τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν θεωρίαν ταύτην ὑπέδειξα, μόνον ἵνα καταδείξω τὴν

δύναμιν τοῦ κεφαλαίου, ἣν κατέχει ἡ Ἑλλάς καὶ δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ, ὁπόταν θελήσῃ ἢ ὁπόταν ἀναγκασθῇ.

Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχῃ τρόπος ν' αὐξήσῃ τις τὴν ἐργατικὸτητα τοῦ λαοῦ ἐπὶ ἐλάχιστον ἴσως, οὐχὶ πλεότερον τῶν 6 ἢ 8 λεπτῶν τῆς ὥρας κατὰ τὸ ἡμεροῦκτιον, τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν Κυβερνησι-πόρων εὐρέθη, ἡ δὲ διαβρῦθμισις τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐπομένως ἡ βελτίωσις τῆς Κυβερνήσεως τάχιστα θέλουσι πληρώσει τὸ ἔθνος πλουσιοπαρόχως διὰ τὴν ἀνεπαισθητον ταύτην θυσίαν του.

Ἄλλ' αἱ κοινωνιολογικαὶ πράξεις δὲν εἶναι ἄσχετοι αἱ αἰτίαι καὶ τὰ ἀποτελέσματα διαδέχονται ἀλλήλα, ἢ ἐκ τῶν ὑσιτέρων ἐνέργεια εἶναι συχνοτάτη ἐν τῇ πολιτικῇ. Οὕτω ἡ ποινὴ, ἀποτέλεσμα δυσάρεστον κακῆς καταστάσεως, γίνεται αἰτία εὐχαρίστου μεταβολῆς, ἥτοι καλῆς καταστάσεως. Ἐνεκα τούτου ἐπιβάλλεται συχνότατα καὶ πρόσφορόν τι εἶδος ποινῆς πρὸ τοῦ πταισματος, ὡς π. χ. καὶ αὕτη ἡ λέξις τὸ δεικνύει· παιδεύω τοὺς νέους, διὰ νὰ καταστήσω αὐτοὺς ἀγαθούς. Οὕτω ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διὰ νὰ αὐξήσωμεν τὴν ἐργατικότητα τοῦ λαοῦ πρὸς αὐξήσιν ἀναπόδραστον τῶν δημοσίων πόρων καὶ τῆς εὐημερίας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι, ἐὰν αὐξήσωμεν προσφυῶς τοὺς δημοσίους πόρους, ἡ ἐργατικότης τοῦ λαοῦ αὐξάνει ἀφ' ἑαυτῆς κατ' ἀνάγκην. Τὸ πᾶν ἦτο νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἔχομεν τι νὰ τὸ αὐξήσωμεν ἐπωφελῶς.

Οἱ ἄμεσοι φόροι, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας, ἀφαιροῦντες ἐκ τῶν κεκτημένων πάντες δὲ γνωρίζομεν, ὅτι αὕτη καθ' ἑαυτὴν εἶναι λίαν ἀσθενὴς ἐν Ἑλλάδι ἡ ἰδιοκτησία, ἔνεκα τῆς καταστάσεως τῶν πνευμάτων καὶ τῶν πραγμάτων· οὗσα δὲ ἤδη ἀρκούντως ἐπιθεβαρημένη, ἐὰν ἐπιβα-

ρυνθῇ προσέτι, χάνει πᾶσαν ἀξίαν, ἀποθαρρύνει τοὺς κτηματίας ὀλοτελῶς, καὶ θέλει ἐπιφέρει τὰ ὀλεθριώτερα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὴν πλουτιστικὴν προαγωγὴν τοῦ ἔθνους. Τούναντίον ἡ κυρία ἡμῶν μέριμνα πρέπει νὰ ᾖ ἡ στερέωσις τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῆς ἐκ τῶν σκολήκων, οἵτινες τὴν καταβιβρώσκουσι. Πρόκειται νὰ κρατύνωμεν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τὰ πλουτιστικὰ ἐχέγγυα, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ τὸ παραλύσωμεν.

Ἐνῶ οἱ ἔμμεσοι φόροι, περισσευμένως ἐπιβαλλόμενοι, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἥκιστα ὀχληρὸν τῆς εἰσπράξεως τρόπον, νομοθετούμενοι δὲ ἀλληλοδιαδόχως, ὥστε νὰ μὴ διαταραχθῇ ἀμέσως ἡ ἰσορροπία τῆς παραγωγικῆς κινήσεως, ἐπιβάλλονται ἀνεπαισθήτως καὶ διαχέονται γαληνιαίως ἐφ' ἀπάσης τῆς κοινωνίας, τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμά των εἶναι ἢ κατὰ τι ὑπερτίμησις εἰδῶν τινῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης ἢ τῶν καθ' ἑξὶν χρησιμωτέρων, ἐφ' ὧν ὁ φόρος ἐπεβλήθη, καὶ ἡ ἀναζωπύρωσις τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος· καθότι πᾶς τις, ἀντὶ νὰ καταβιάσῃ τὴν προτέραν αὐτοῦ ὑπαρξίν, προτιμᾷ νὰ κοπιᾷσῃ ὀλίγον πλεότερον, ὁπόταν δύναται ἀβλαβῶς νὰ τὸ πράξῃ. Πρὸς τούτοις ὁ τρόπος οὗτος τοῦ φορολογεῖν περιορίζει καὶ τὴν κυβερνήσιν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἰς τὰ νενομισμένα, ἥτοι, ἐὰν ὑπὲρ τὸ δέον αὐξήσῃ τὸν φόρον καταναλώματός τινος, ἢ κατανάλωσις του ἐλαττοῦται ἀμέσως, καὶ ἐπομένως καὶ ἡ εἴσπραξις τῆς κυβερνήσεως.

Ἀτόπως δὲ ὑποστηρίζουσι τινες ὅτι τὸ βᾶρος τῆς τοιαύτης φορολογίας πίπτει ὀλοσχερῶς ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ἥτοι ἐπὶ τῶν πτωχοτέρων. Τὸ βᾶρος διανέμεται εἰς ἀπάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις, καὶ τοῦτο εἶναι καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον· βεβαίως, ἂν ἡ φορολογία αὕτη ἐπέπιπεν ὡς ἡ σιτοδεία, τὸ ἀποτέλεσμα ἦθελεν εἶσθαι ἡ ἔκπτωσις τῆς ἐκμισθώσεως τῶν ἐργατῶν· ἀλλ' εἶναι πασίγνωστον,

ἔτι ἡ βαθμιαία καὶ ἀποχρῶσα ὑπερτίμησις τῶν κοινῶν καταναλώσεων ὑπερτιμᾷ ἀναλόγως καὶ τὴν ἐκμισθωσιν καθότι, ἐὰν αὕτη ἐξήρηται ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ διαθεσίμου πρὸς ἐκμισθωτικὴν ἐργασίαν κεφαλαίου καὶ τῆς ἀφθονίας ἢ ἐλλείψεως τῆς προσφερομένης ἐργασίας, ἐξήρηται συνάμα καὶ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν κοινῶν καταναλώσεων, σχετικῶς μὲ τὰς βιωτικὰς ἐξεις τῆς ἐργατικῆς τάξεως τῆς χώρας. Ἡ ἀκρίβεια πᾶσαν ἄλλην τάξιν δύναται μᾶλλον νὰ ἐπιβαρύνῃ ἐν Ἑλλάδι ἢ τὴν ἐργατικὴν, ἥτις δύναται νὰ κανονίσῃ πάντοτε ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν θέσιν τῆς οὔσα σχετικῶς ὀλιγάριθμος, ἔχουσα στάδιον ἐνεργείας εὐρύτατον εἰς ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν, ἐξεις δὲ οὐδόλως σκιατροφικὰς, ἐπομένως ἐπιβρεπῆς πρὸς ἀποδημίαν, δυναμένη δ' ἕνεκα τοῦ κλίματος νὰ ὑποστῇ μακροχρόνιον ἀεργίαν, δαμάζει ὑπὲρ ἑαυτῆς τοὺς κεφαλαιούχους. Ὁ δὲ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἐν γένει δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐξ ἀνοησίας ἢ ἐξ ὀλιγωρίας ἀναδέχονται βάρη τμηματικά. Νοῆμων καὶ δραστήριος, τάχιστα διανέμει ἐπὶ τοῦ ὅλου τὰ βάρη του μὲ τὸν εὐλογώτερον τρόπον.

Τὰ βάρη δὲ ταῦτα ἀπαιτεῖται συγχρόνως νὰ ἦναι φορητὰ καὶ εὐλόγα, καὶ τότε ἡ δικαία σχέσις τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὴν ἐργασίαν κανονίζεται αὐτομάτως, τὸ δὲ βᾶρος φέρεται ἀνεπαισθήτως, ἐνῶ ἡ διὰ τῆς κοινῆς θυσίας προσερχομένη ὠφέλεια ἐνεργεῖ ἐπὶ τὸ σύνολον τοσοῦτον ἐπαισθητῶς, ὥστε οὐχὶ μόνον νὰ μὴ δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ μετ' οὐ πολὺ τὸ βᾶρος θυσίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιφέρῃ νέας προθέσεις καὶ νέαν ἐπιχειρήσεων διάθεσιν.

Αἱ ἰδέαι αὗται εἰσὶ πρακτικαί, καὶ σήμερον πειραματικῶς καταφανεῖς καὶ παραδεδεγμένοι ὑπὸ τῶν μᾶλλον πεφωτισμένων ἐθνῶν. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἀμερική καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Γερμανίας κράτη, ὀφείλουσι κυρίως τὴν ἔκτασιν τῆς

βιομηχανίας αὐτῶν εἰς τοὺς ἐμμέσους φόρους, οἵτινες ἀνέπτυξαν τὸ ἐπιχειρηματικὸν καὶ τὸ φίλεργον τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

Οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν διαφόρων τούτων χωρῶν δεικνύουσιν ἐναργῶς, ὅτι ἡ βᾶσις τοῦ φορολογικοῦ αὐτῶν συστήματος εἰσὶν οἱ ἐμμέσοι φόροι. Ἐν Ἀγγλίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Ἀμερικῇ, ἐκτός τινων ἀπρηχαιωμένων, νέοι ἄμεσοι φόροι δὲν ἐπεβλήθησαν εἰμὴ εἰς ἐκτάκτους τῆς πατρίδος ἀνάγκας, καὶ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσωρινῶς.

Μάτην, ὅπως ἄλλοτε οἱ φουτιοκράται ὑπὲρ τοῦ ἐγγείου φόρου, νῦν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἀναλογικοῦ φόρου, ἥτοι τῆς φορολογίας ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος ἐκάστου, θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς βᾶσιν πάσης καλῆς φορολογίας, ὡς στηριζομένης ἤθην ἐπὶ τοῦ δικαίου. Τὸ δίκαιον εἶναι ἠθικὴ συναίσθησις, οὐχὶ δὲ καὶ ἀριθμητικὴ. Τῇ δικαιοσύνῃ ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτῆς ἀποστολῇ οὐ παρέπονται ἀδικήματα· ἄλλως δὲν εἶναι τοιαύτη. Ἐὰν ὁ ἔχων τὸ πολὺ εἰσόδημα ὠφελῇ τὴν κοινωσίαν, ὁ δὲ ἔχων τὸ ὀλίγον τὴν βλάπτει, ἰ δίκαιον εἶναι νὰ ἀφαιρῶνται πλεόττερα ἐκ τῶν ὠφελίμων ἢ ἐκ τῶν ἐπιζημίων; Δὲν λέγω ὅτι δὲν ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς δύναται τις ἐπιτυχῶς νὰ προστρέξῃ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φορολογίας, ἀλλ' ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ τεθῇ ὡς κανὼν ἀπόλυτος τῆς καλῆς φορολογίας, ὅπως τὸ ἔκρινε καὶ παρεδέχθη ἡ βιομηχανικὴ σχολή. Τὸ πλουτολογικὸν σύμπλεγμα τῆς κοινωνικῆς υπάρξεως ἔχει κίνησιν ἰδιάζουσαν, ὀριζομένην ὑπὸ νόμων, οἵτινες οὐδόλως ὑποτάσσονται εἰς ἀρχὰς ἢ ὄρους ἀλλοτρίους τῆς ἑαυτῶν φύσεως. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐμπορικῆς ἰσοζυγίας (Balance du commerce) δὲν ἦτο ἀδίκος. Ἡ προσπάθεια ἐκάστης κυβερνήσεως τοῦ νὰ πλουτίσῃ τὸν λαὸν αὐτῆς, κατακρατοῦσα τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, ἦτοι τὸ χρῆμα ἐντὸς τοῦ κράτους, ἦτο ἐν ἑαυτῇ δικαία, ὁπότε ἐπρεσβεύετο ὅτι ὁ πλοῦτος

ἦτο τὸ χρῆμα. Ἐν τούτοις οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θεσμοὶ μᾶς φαίνονται σήμερον ἄδικοι καὶ ἀπονεομημένοι, διότι ἐκοπάνιζον, οὕτως εἰπεῖν, ἐπιζημίως ἀέρα, μὴ ἐνοήσαντες τὸ εὐκαταληπτότατον τοῦτο καθ' ἡμᾶς πλουτολογικὸν ἀξίωμα, ὅτι πᾶν ἀντικείμενον ἔχον ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν εἶναι χρῆμα ἢ πλοῦτος, ὅπως τὸ χρῆμα.

Ἐν τούτοις ἐδέησε νὰ ὑποστῶσιν ἔθνη τινὰ καταστροφάς, διὰ ν' ἀποληξῶσιν εἰς τὸ ἀντίστροφον ἐπὶ τοῦ δικαίου συμπέρασμα, ὅτι τὸ δίκαιον συνίσταται εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀνταλλαγὴν, διότι τὸ προηγούμενον δίκαιον ἦτο ἐπιζήμιον, κατὰ πλουτολογικὴν φύσιν, καὶ ἐπομένως δίκαιον ἀδικοῦν. Ὅθεν εἰς τοιαύτης φύσεως ζητήματα δίκαιον εἶναι τὸ γενικὸν συμφέρον.

Ἡ ἐπιστήμη δὲν ὥρισεν εἰσέτι τὴν καθ' ἑαυτὸ τοῦ φόρου φύσιν. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν, ὅτι ὁ φόρος εἶναι ἀναγκαῖον κακὸν, εἶναι τρόπον τινὰ μία ἀναγκαία κοινωνικὴ ἀφαίμαξις, ἧς αἱ συνέπειαι μεταδίδονται εἰς ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπομένως πρέπει νὰ ἐπιγίγηται ὄχι μόνον μετὰ μεγίστης διακρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ προσφόρου μέρους. Καὶ μ' ὄλον ὅτι ἡ καρδία περιέχει τὸ πλεῖστον τοῦ σώματος αἷμα, μ' ὄλον τοῦτο οὐδεὶς ἱατρὸς ἐφάντασθη νὰ τὸ ἐξαγάγῃ ἐκεῖθεν.

Κτῆσις καὶ παραγωγή εἰσὶν ἀναπόφευκτα τοῦ πλοῦτου ιδιώματα, ὅπως αἱ διαστάσεις εἰσὶν ἀναγκαῖαι εἰς τὸ σῶμα, ἢ δὲ Κυβέρνησις μηχανισμὸς ἀναγκαῖος διὰ τὴν κτῆσιν· ἐπομένως οὐδόλως αὕτη πρέπει νὰ ἦναι ἀντιπαραγωγικὴ· ἄλλως παρεκβαίνει τῆς ὑπαρκτικῆς προθέσεώς της. Ὑποχρεωμένη ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της νὰ ζῆ ἐκ τῆς παραγωγῆς, πρέπει νὰ τὴν ἐκμεταλλεύηται ἐπὶ τοσοῦτον, ἔφ' ὅσον ἡ παραγωγή τὸ ἀνέχεται ὅθεν δύναται νὰ ἐκμυζᾷ ἐπὶ πάσης παραγωγικῆς κινήσεως, φθάνει μόνον νὰ μὴ ὀπισθοδρομήσῃ αὐτὴν ἢ τὰς μετ' αὐτῆς

ευνδεδεμένας παραγωγικὰς κινήσεις· ἡ δὲ γενικὴ τῆς παραγωγῆς κίνησις ἰσορροπεῖ ἀφ' ἑαυτῆς, καθ' ὠρισμένους ἰδίους πλουτολογικοὺς νόμους, καὶ τὸ ὑπὲρ ἑαυτῆς ἀφαιρεθὲν ὥστε ἡ τέχνη τοῦ ἐπιβάλλοντος τοὺς φόρους συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐνοῆῃ κατὰ τίνων παραγωγικῶν κινήσεων πρέπει νὰ ἐπιτεθῆ, πόσον νὰ ἐπιτεθῆ καὶ τίνι τρόπῳ.

Ὁ ἀναγκαζόμενος νὰ ἐπιβάλῃ φόρους ἐν Ἑλλάδι πρέπει κατ' ἐμὴν ἰδέαν νὰ σκεφθῆ οὕτω. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἡ κτῆσις εἶναι ἀσθενεστάτη· πᾶν ἀπ' εὐθείας βάρους τὴν καθιστᾷ ἔτι ἀσθενεστέραν· ἀπ' ἐναντίας τὸ παραγωγικὸν πνεῦμα ἀκμαῖον, ἐνῶ ἡ ἐργασία ἀτελής καὶ ὀλίγη· ὅθεν ἐν τῷ ἰσχυρῷ καὶ δυσκαταβλήτῳ τούτῳ πνεύματι πρέπει νὰ ζητήσωμεν τοὺς ἀναποφεύκτους πόρους. Παροξυνόμενον δὲ τοῦτο ὑπὸ τινος, οὐδόλως καταβάλλεται, ἐφ' ὅσον ἔχει μέσον πρόχειρον ἀντιστάσεως, κεφάλαιον οὐσιῶδες, τὴν ἐργασίαν ἀτελῶς εἰσέτι ἐκμεταλλευομένην.

Ὁ τρόπος δὲ τοῦ παροτρύνειν τὸ παραγωγικὸν πνεῦμα εἶναι ἡ μεμετρημένη αὐξήσις τῶν ἀναγκῶν τοῦ πλήθους, τεχνευομένη διὰ τῶν ἐμμέσων φόρων, οἵτινες, κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ κατὰ πειραματικὴν ἀπόδειξιν, ἔχουσι τὴν τοιαύτην ιδιότητα.

Ἔνεκα τούτου μόνη δυσκολία παρουσιάζεται ἡ ἐκλογὴ τοῦ φορολογηθησομένου καταναλώματος καὶ τοῦ ὠφελιμωτέρου εἰς τὴν Ἑλλάδα τρόπου τῆς φορολογίας του. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται κάποια εἰδικὴ ἐρευνά, καὶ εἰ δυνατόν ἐπιτόπιος· ἄλλως ὑποδείγματα ὑπάρχουσιν ἄφθονα εἰς τὰς φορολογίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Ἐφελκύω ἀπλῶς τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἐπομένων εἰδῶν.

Ὁ καπνὸς εἶναι κατανάλωμα ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογητέων, ὦν μεγίστης χρήσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπαραιτήτου·

υποβαλλόμενος λοιπὸν ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως ἐπι-
στασίαν (régie) χρησιμεύει καὶ ὡς μέσον περιθάλψεως ἀπο-
μάχων τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ χάρτης τοῦ γραφίματος εἶναι
πολλῆς χρήσεως, καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ καὶ καταχρήσεως
ἐν Ἑλλάδι· τὰ ξένα πανικὰ ἐπίσης ἔχουσι δὲ ἀμφότερα
τὴν ἀξίαν νὰ φορολογῶνται εἰς τὰ τελωνεῖα· ὥστε ἡ εἰσπρα-
ξις τοῦ φόρου εἶναι ἀμαλὴ καὶ ἀνεπαίσθητος. Τὸ ἔριον (μαλ-
λι) ἐκτεταμένης χρήσεως καὶ εὐχεροῦς φορολογίας, ὑπερι-
μώσης μετρίως τὸ εἶδος, ὡς ἐπιβαρυνούσης συγχρόνως κατὰ
τι τὸ κρέας καὶ τὸν τυρόν. Λαχεῖον κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν
Πρωσσίᾳ, οὗ τινος ἡ καταβολὴ δύναται νὰ ὀρισθῆ εἰς ἐθνικὰς
γαίας. Φόρος τις πάτριος διὰ τοὺς ἐξω ὁμογενεῖς, οὗς δύ-
ναται τις νὰ διαιρέσῃ εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας τάξεις· ἐκάστου
ὁμογενοῦς δυναμένου νὰ ἐγγραφῆ εἰς ἡν βούλεται τάξιν. Ἡ
φιλοτιμία εἶναι ἀρκοῦν ἐλατῆριον δικαίας κατατάξεως. Σκε-
πτόμενος δὲ τις προσηκτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνικειμένου τούτου,
θέλει ἐπετύχει καὶ ἄλλα εἶδη ἐπίσης κατάλληλα.

Ἡ ἀσυδοσία ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἰσχυρὸν δόλωμα, ἐκμεταλ-
λευθὲν ἐκ περιστοῦ ὑπὸ τῆς ἀγυρτείας καὶ τοῦ ἀπολυτισμοῦ·
ἀλλ' οἱ δοῦλοι λαοὶ μόνοι ἄς τέρπωνται, δσάκις ἀνακουφί-
ζονται ἀπὸ τινος ὑλικὰ βάρη, καὶ ἄς καταρῶνται τοὺς ἐπιβα-
ρύνοντας αὐτοὺς μὲ νέα. Εἰς τὰ ἐλεύθερα ἕμως κράτη, ἐνθα
ὁ λαὸς δεσπόζει, ἐρευνᾷ ὁ ἴδιος τὰς δημοσίας αὐτοῦ ἀνάγ-
κας καὶ καθυποβάλλει αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀπαιτουμένην
ὑπὲρ ἐκείνων ὑλικὴν θυσίαν, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖ, ὅτι αὕτη εἶναι
ἀναπόφευκτος προκαταβολὴ ὑπὲρ τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς
προόδου, ἐπομένως ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου.

Ἄλλὰ διαφορετικὰ ὁμιλοῦσι ξένοι τινὲς καλοθεληταί μας.
Πρὸς τί, μᾶς λέγουσι, νὰ συντηρῆτε Κυβέρνησιν εἰς σᾶς πο-
λυδάπανον καὶ ὡς ἐκ τῆς καταστάσεώς της μάντην ἀπορρο-

φῶσαν τὸν ἰδρωτὰ σας; Τίς ἡ ἀνάγκη στρατοῦ, στόλου, πο-
λεμοφοδίων κλ.; Πρὸς τίνα δύνασθε νὰ ἀντιπαραταχθῆτε;
Ποῖον εὐρωπαϊκὸν κράτος θὰ καταπολεμήσητε; Τίνα ἀνάγ-
κην ἔχετε ἀντιπροσωπείας εἰς τὰ ξένα; Δὲν ἀρκοῦσιν ἄρα
πρὸς κανονισμὸν τῶν ἀσημάντων πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν
συμφερόντων σας οἱ παρ' ὑμῖν ἀντιπρόσωποί μας; Πιστεύ-
σατέ μας, εὐχαριστηθῆτε μὲ κᾶποιαν ἐσωτερικὴν αὐτονομίαν,
καὶ μὴ ζητῆτε πολιτικὴν ὑπαρξιν, ἧς εἴσθε ὄλως ἀνάξιοι.
Σᾶς διαβεβαίουμεν μάλιστα, ὅτι ἠθέλετε διάγει πολὺ εὐδαι-
μονέστερον ὑπὸ κοινωτικὴν τινα ὑπαρξιν, ἢ τὸ πολὺ ὑπὸ τι-
νας εὐθηνὰς καὶ ταπεινὰς μικροηγεμονίας. Τὸ ἄροτρον, τὸ
παλαμάριον καὶ ἡ σκεπάρνη, ἰδοὺ ἡ πραγματικὴ ὑμῶν εὐη-
μερία. Βιοῦτε ὡς φρόνιμοι ὑπηρέται τῆς βιομηχανικῆς καὶ
ἐμπορικῆς, κᾶποτε καὶ τῆς πολιτικῆς, ἐνεργείας μας, καὶ μὴ
σκιαμαχῆτε εἰς μάτην, καθότι τὸ μεγαλεῖον τοῦ αἰῶνος ἀν-
τιπροσωπεύεται ἤδη ἐπαξίως. Ἐργάζεσθε ἀφανῶς ὑπὲρ
αὐτοῦ, ἀπέχοντες προσπαθειῶν, αἰτίνας οὐχὶ μόνον σᾶς ζη-
μιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ σᾶς καθιστῶσι γελοίους.

Καὶ ἐν τούτοις τοιαύτη εἶναι ἡ ἐλξις τῆς ἀφορολογησίας,
ὥστε δυστυχῶς δὲν εἶναι σπάνιοι οἱ σαγηνευόμενοι.

Ἐὰν λοιπὸν αἱ ἰδέαι, ἃς ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ταύτῃ συνοπτικῶς
ἐξέθεσα, γείνωσι δεκταὶ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, ὁ φορολόγος εὐρίσκει-
ται εἰς τὴν εὐτυχῆ αὐτῶν περίστασιν, καθ' ἣν ἡ τέχνη του δὲν
παρέχει οὐδεμίαν συνειδήσεως τύψιν, ἀλλ' ἐκ τούναντιοῦ ἀπο-
βαίνει διττῶς λυσιτελής, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς βολῆς ἀποκτείνει,
οὕτως εἰπεῖν, δύο τρυγόνας, προάγων τὴν ἐργατικότητα καὶ
στηρίζων τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐὰν ὅμως τὸ κοινὸν πρόκηται νὰ μὴ ἐγκρίνῃ τὰς ἰδέας
ταύτας, βεβαίως δὲν εἶμαι εἰς θέσιν ν' ἀποκριθῶ ὡς ὁ Γαλι-
λαῖος μὲ τὸ μ' ἄλλοι τοῦτο κινεῖται, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ

ἐν τῇ σμικρότητί μου εἰς τὴν ἐπομένην ἀνακεφαλαίωσιν.

Τὸ ἄτομον, ὡς καὶ τὸ ἔθνος, διορθώνει τὰ οἰκονομικά του, ἥτοι βυθμίζει τὴν ὑπαρξίν του, ὅταν ἔχη νὰ δαπανᾷ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεών του. Εἰς περίστασιν καθ' ἣν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἀπαιτοῦσι πλείοτερα τῶν ὅσα χρεῖται μέσων, ἢ πρέπει νὰ καταβιβάσῃ αὐτὰς, ἢ νὰ αὐξήσῃ τὰ μέσα του· ἄλλως τὰ οἰκονομικά του εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα δὲν ἔρθοποδίζουσιν, ἢ διεύθυνσις τῶν ὑποθέσεών του οὐχὶ μόνον θὰ ἦναι ἀθλία, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκάστην θὰ χειροτερεύῃ. Καὶ ἡ Ἑλλάς ἀδύνατον ν' ἀποφύγῃ τὴν τοιαύτην κατὰ φύσιν ὑπηρετικὴν ἀπαίτησιν. Ἐπειδὴ δὲ προσθεύω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ταπεινώσῃ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς, προσέτρεξα εἰς τὴν εὕρεσιν τῶν μέσων μὲ τρόπον, ὅστις, κατ' αὐτενεργὸν αὐτοῦ συνέπειαν, θέλει ἀφ' ἑνὸς συντελέσει εἰς τὴν ὑλικὴν αὐτῆς πρόοδον, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου, ἐδραιουμένης τῆς Κυβερνήσεώς της, θέλει θέσει τὸ ἀναπόφευκτον θεμέλιον πάσης μελλούσης προαγωγῆς.

Οἱ κοινωνικοὶ καρκίνοι, οἱ ἐπαπειλοῦντες σήμερον τὴν ὑπαρξίν τοῦ κράτους, θέλουσιν ἐκλείψει ἐνώπιον ἰσχύοντος ἀντιπάλου, ἢ δὲ ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τροποποιήσας τοῦ κυβερνητικοῦ ἡμῶν συστήματος, ἵνα λείψωσιν ἀηδίαί τινές, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἄνευ δυσκολίας, καὶ οὕτω νὰ προσκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς δικαιοσύνης βασιζομένην.

Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἐὰν θέλωμεν, ἢ κατάστασις μας δύναται ν' ἀποβῇ ἀξιόζηλος ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ νὰ μὴ παρέχῃ εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἀφορμὰς ἰδιοτελῶν μὲν, ἀλλὰ συχνάκις δικαίων κατακρίσεων. Χαράσσοντες καὶ βασιζόντες ἐπὶ ἐφικτῶν πραγμάτων τὴν πορείαν, ἣν θέλομεν ἀκολουθεῖ ἀπαρεγκλίτως μεθ' ὑπομονῆς καὶ φρονήσεως, ἐν δὲ τῇ πο-

ρεία ταύτῃ ὠφελούμενοι, ἀναλόγως τῆς θέσεώς μας καὶ τῶν περιστάσεων, πολιτικῶς, παραδεχόμεθα μὲν τετριμμένην, ἀλλ' ἀσφαλῆ ὁδόν, ἐφ' ἧς ἐβάδισαν τὰ κράτη, ἅτινα ἐφείλχυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου. Ἴδου ἡ Πρωσσία, ἥτις ἐξ οὐτιδανῆς καὶ ἀσημάντου ὀρισαρχηγίας (margravat) (*) τοῦ Βρονδεβούργου, διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς φρονήσεως τῶν ἀρχηγῶν αὐτῆς καὶ τοῦ λαοῦ της, ἐν διαστήματι τεσσάρων καὶ ἡμίσεος αἰῶνος, κατώρθωσεν εὐημεροῦσα νὰ διαλάμπῃ σήμερον μετὰ τῶν μεγάλων πεπολιτισμένων ἐθνῶν, καὶ νὰ δεσπόζῃ ἀπάσης τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ὅθεν ἀποπερατῶν λέγω, ὅτι ἡ διόρθωσις τῶν πραγμάτων εἶναι ἡ τακτοποιήσις τῶν οἰκονομικῶν, ὡς βᾶσις πάσης κυβερνητικῆς τακτοποιήσεως. Ἡ τακτοποίησις τῆς Κυβερνήσεως θὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ἀσφάλειαν, καὶ τὴν γενικὴν ὑπόληψιν. Ἡ δημοσία ἀσφάλεια θὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν, καὶ θὰ γεννήσῃ πολισμὸν καὶ πλοῦτον, ὅστις πραγματοποιεῖ καὶ ὄνειρα. Ἄλλ' ἡ διόρθωσις τῶν οἰκονομικῶν δὲν γίνεται εἰς ἣν εὕρισχόμεθα θέσιν, εἰμὴ διὰ χρημάτων. Τὰ δὲ χρήματα δὲν εὕρισκονται προσηκόντως, εἰμὴ δι' ἐμμέσων φόρων· ὥστε ἡ ἀφετηρία πάσης διορθώσεως πραγμάτων εἶναι κατ' ἐμὲ οἱ ἐμμεσοὶ φόροι.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Γ. ΛΕΒΕΝΤΗΣ.

(*) Τουρκιστὶ Δερβεναγαλίκιον.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ὑπὸ Κ. Α. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ,

ὑπολοχαγῷ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ καθηγητοῦ ἐν τῇ Στρατ. Σχολῇ. (*)

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ τουφέκια τῆς περιόδου ταύτης, ἀπαντῶμεν αὐτὰ βαρέα, δύσρηστα καὶ κατασκευῆς λίαν ἀτέχνου. Γενικῶς μετεχειρίζοντο τὰ ἀρκοβούζια ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τοῦ 16ου αἰῶνος ἐλογίζοντο 100 πρὸς χίλια ἀκόντια. Οἱ πλέον ἀξιοσημεῖωτοι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ταύτης ἦσαν ὁ Κομμῆνος ἐπὶ Λουδοβίκου 9ου καὶ ὁ Μακιαβέλης ἐπὶ Λουδοβίκου 11ου.

Δευτέρα περίοδος. Ἡ περίοδος αὕτη ἄρχεται περὶ τὰ μέσα τοῦ 16ου αἰῶνος, ὅποτε τὰ πυροβόλα ὄπλα ἐτελειοποιήθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀποκατεστάθησαν φορητά. Ἐπειδὴ ὅμως εἰσέτι δὲν ἦσαν εἰμὴ πυροβόλα ὄπλα, διετηρήθησαν καὶ ὄπλα τινὰ ἀγχέμαχα, καὶ διὰ τοῦτο παρατηροῦμεν ὡς ἴδιον χαρακτηριστῆρα τῶν ὄπλων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ μουσκετόνια καὶ τὰ ἀκόντια.

Τὸ ἀρκοβούζιον τῆς προηγουμένης ἐποχῆς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ μουσκετονίου (la bandoulière), διὰ τῆς πυριτοθήκης. Κατὰ συνέπειαν τῶν διαδοχικῶν τούτων τελειοποιήσεων τῶν ὄπλων ἢ βαρεῖα τότε τῆς ἐποχῆς τακτικὴ ἔπρεπε νὰ μεταβληθῇ, καὶ οὕτω τὸ πεζικὸν ἠναγκάσθη νὰ ἐλαττώσῃ τὰ βάρη τῶν ταγμάτων του. Πρῶτος ὁ Nasseau καὶ ὁ Γουστά-

(*) Ἴδε προηγουμένον φυλλάδιον.

βος Ἀδόλφος ἐνόησαν τὸ μέγα ἀποτέλεσμα τοῦ πυρὸς τοῦ πεζικοῦ καὶ προσεπάθησαν νὰ ὀπλίσωσιν αὐτὸ καταλληλότεραν καὶ νὰ τὸ καταστήσωσιν εὐκίνητον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην Ἑβρῆκος ὁ 2ος σχηματίζει τὰ συντάγματα (régiments), ὁ δὲ Γουστάβος Ἀδόλφος, τὰς ὑπομοιραρχίας (brigades), ἃς μετὰ ταῦτα ὁ Τουρέννος εἰσάγει εἰς Γαλλίαν. Τὸ ἵππικὸν ἐγκαταλείπει πρὸς καιρὸν τὰ ἀγχέμαχα ὄπλα, ἵνα ὀπλισθῇ μὲ πυροβόλα, ἀλλὰ πάλιν ἐπανέρχεται εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀρχὰς του, προσβάλλον διὰ τοῦ ξίφους.

Τρίτη περίοδος. Ἡ περίοδος αὕτη, ἣτις καὶ περίοδος νέα καλεῖται, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος, ἐποχῆς τῆς ἐφευρέσεως τῆς λόγχης καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν ἀκοντιῶν, καθ' ἣν τὰ ὄπλα ἐλάμβανον τὸ σημερινὸν σχῆμα. Ἡ περίοδος αὕτη περιλαμβάνει τὰ τέλη τῆς βασιλείας Λουδοβίκου 14ου καὶ 15ου, τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας καὶ αὐτοκρατορίας μέχρι τοῦ 1866. Ἐν τὴν σήμερον συγγραφεὺς τις ἐπιχειρήτη νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολέμου, ἀναγκάτως θὰ προσθέσῃ καὶ τετάρτην περίοδον, περιλαμβάνουσαν τὴν ἐκστρατείαν τῆς Πρωσσίας κατὰ τὸ 1866· διότι ἡ νέα αὕτη περίοδος εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, περίοδος τῆς ἀναγεννήσεως τῆς παλαιμικῆς ἐπιστήμης, καθ' ἣν ἅπανα ἡ Εὐρώπη μετέβαλεν ὀπλισμὸν, τακτικὴν καὶ στρατιωτικὸν ὀργανισμόν.

Κατὰ τὴν τρίτην περίοδον χρονολογεῖται ἡ ἐκ τῶν πύκνων τάξεων εἰς τὰς νέας γραμμὰς μετάβασις. Μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς λόγχης ἅπαν τὸ πεζικὸν ὀπλίσθη ὁμοιομόρφως μὲ τὰ τουφέκια. Ἡ ἐφεύρεσις ὅμως αὕτη ἐπέφερε βραδέως τὰ ἀποτελέσματά της, διότι κατ' ἀρχὰς περιορίσθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ ἐλαττώσωσι τὸ βάρη τῶν ζυγῶν, δίδοντες οὕτως εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρὸς μεγαλειτέραν ἔκτασιν. Ἡ τακτικὴ τοῦ πεζικοῦ ἐβαδίζεν οὕτω μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Φριδερίκου

τοῦ μεγάλου. Ἐπὶ τοῦ μονάρχου τούτου ἐγενήθη ἡ νέα τακτική, καὶ ἐξ αὐτοῦ χρονολογεῖται ἡ τακτικὴ μέθοδος, ἧς ποιοῦντες μνείαν οἱ Πρῶσοι κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα παρεδέχθησαν ὡς κυρίαν δύναμιν τοῦ πεζικοῦ τὴν εὐστοχίαν καὶ ταχύτητα τοῦ πυρός του. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Φριδερίκου εἰς τὸν θρόνον ἡ μέθοδος αὕτη ἐπὶ ὅλον ἤμισον αἰῶνα εὐρίσκετο ὑπὸ συζήτησιν, μέχρις οὗ ὁ μονάρχης οὗτος ἔθεσεν εἰς τὴν μέθοδον ταύτην κανόνας θετικούς. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Molvitz ἐμάνθανεν ὅτι ἡ κυρία δύναμις τοῦ πεζικοῦ εἶνε ἡ εὐστοχία καὶ ἡ ταχύτης τῶν πυρῶν του. Ἐκτοτε τὸ πεζικὸν κατέστη τὸ πρῶτον ὄπλον τῶν μαχῶν. Εἰς τὸν Φριδερίκον ὀφείλεται ἡ ἐπὶ δύο γραμμῶν παραλλήλων παράταξις τοῦ πεζικοῦ, καὶ ἡ στήριξις αὐτοῦ οὐχὶ πλέον εἰς τὴν συμπύκνωσιν τῶν στοίχων, ἀλλ' εἰς τὴν εὐκινήσιαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ μετώπου αὐτῶν.

Τὰ κύρια στρατιωτικὰ συμβεβηκότα τῆς περιόδου ταύτης εἰσὶ τὰ ἐξῆς. Αἱ ἐκστρατεῖαι περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου 14ου, αἱ τοῦ Naurice de Saxe, τοῦ Φριδερίκου, τῆς δημοκρατίας, τῆς αὐτοκρατορίας, τῆς Κριμαίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Τὰ δύο μεγάλα στρατιωτικὰ ὀνόματα, τὰ δεσπόζοντα τὴν περίδον ταύτην, εἶνε τοῦ Φριδερίκου καὶ τοῦ Ναπολέοντος, κατόπιν ἔρχονται τοῦ Villars, τοῦ Prince Eugène, τοῦ Marechal du Saxe, τῶν κυριωτέρων στρατηγῶν τοῦ Φριδερίκου, τοῦ ἀρχιδουκῆς Καρόλου, τοῦ Σουβαρόφ, τοῦ Hoche Jourdan, Pichegru, Klebér, Lecourbe, Moreau, καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν τῆς δημοκρατίας, τῶν στραταρχῶν τῆς αὐτοκρατορίας Massena, Ney, Soult, Davoust, Lannes.

Τετάρτη περίοδος. Εἶδομεν ὅτι κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα ἡ πολεμικὴ ἐπιστήμη δὲν ὑπέστη μεγάλας τροποποιήσεις· τὸ

τουφέκιον μόνον τοῦ πεζικοῦ ἐτελειοποιεῖτο βαθμηδόν, μέχρις οὗ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκτίησατο ἕκτασιν βολῆς μείζονα τῶν 1200 μ. καὶ ἀκρίβειαν ρίμματος μεγάλην. Ἐνεκα τῆς τελειοποιήσεως ταύτης τὸ πυροβολικὸν ἠλαττοῦτο τῆς δυνάμεώς του, καθότι ἐν καιρῷ μάχης οἱ πυροβολισταὶ ὑπέφερον θανάσιμωσ ἐκ τοῦ πυρός τοῦ πεζικοῦ τῆς γραμμῆς, καὶ ἰδίως τῶν ἀκροβολιστῶν. Ἐγενήθη λοιπὸν τὸ ζήτημα τῆς τελειοποιήσεως τοῦ πυροβολικοῦ, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Κριμαίας οἱ Γάλλοι ἐθεώρησαν τὴν ἀνάγκην ταύτην ὡς ἀναπόφευκτον. Πλεῖστα ἔκτοτε συστήματα βραδωτῶν πυροβόλων ἐπροτάθησαν, μέχρις οὗ δύο ἐν Εὐρώπῃ ἐπεκράτησαν, τὸ Γαλλικὸν καὶ τὸ Πρωσικὸν βραδωτὸν σύστημα.

Ἐνῶ δὲ ἡ Γαλλία κατὰ τὸ 1859 κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ τὸ σύστημα τοῦ πυροβολικοῦ αὐτῆς, ἔρχεται ἡ ἐκστρατεία τῆς Ἰταλίας (1), ἣτις ὑπὸ τακτικὴν καὶ στρατηγικὴν ἔποψιν εἶνε ἡ μᾶλλον ἑλλιπὴς ἐκστρατεία τοῦ αἰῶνος. Οὐχ ἤττον ὅμως οἱ Γάλλοι ἐκέρδισαν τὸν σκοπὸν τοῦ πολέμου, ἂν καὶ ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸ ὀρμητικὸν αὐτῶν, εἰς τὴν παντελῆ ἀνικανότητα τοῦ στρατηγοῦ Γκιουλάη, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, καὶ εἰς τὸ διέπον τότε τὴν Αὐστρίαν πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν σύστημα.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἰταλίας πρῶτος ὁ στρατάρχης τῆς Γαλλίας Mac-Mahon, διαγνοὺς τὰ μεγάλα τακτικὰ καὶ στρατηγικὰ σφάλματα τῆς ἐκστρατείας ταύτης, ἐπεχείρησε τὴν συγγραφὴν τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, τῆς πολεμικῆς ἐπι-

(1) Ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ ταύτῃ οἱ Γάλλοι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν 30 βραδωτὰς κανονοστοιχίας τῶν 4.

στήμης, ἃς μετὰ ταῦτα ἐφήρμοσε κατὰ τὸ 1865 διοικῶν τὸ ἐν Chalon στρατόπεδον.

Ὅτε ὅμως ἡ Γαλλία ἤρχιζε νὰ τροποποιῇ τὴν πολεμικὴν ἐπιστήμην καὶ νὰ ἐννοῇ ὅτι ἡ ἐπιστήμη αὕτη ὑστέρει τῶν ἀναγκῶν τοῦ αἰῶνος, ἡ Πρωσσία ἐπεράτου τὸ ἔργον τοῦτο· διότι ἡ Πρωσσία, πιστὴ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Φριδερίκου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Molvitz ἐμάνθανεν ὅτι ἡ κυρία δύναμις τοῦ πεζικοῦ εἶνε ἡ εὐστοχία καὶ ἡ ταχύτης τῶν πυρῶν αὐτοῦ, πιστὴ, λέγω, εἰς τὰς παραδόσεις ταύτας παρεδέχετο κατὰ τὸ 1848 τὰ ἐπισθογεμῆ τουφέκια καὶ ἐτροποποίει τὴν τακτικὴν αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἡ Εὐρώπη ὠπλίζετο μὲ φραβδωτὰ πυροβόλα, ὠπλίζετο καὶ αὕτη μὲ ἴδιον σύστημα. Ἡ Πρωσσία ὅμως δὲν ἠρέσθη εἰς τὰς τροποποιήσεις ταύτας· ἐνόει, ὅτι ἡ πολεμικὴ ἐπιστήμη δρεῖλει νὰ βαδίσῃ μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ αἰῶνος. Ὅτε ἅπανα ἡ Εὐρώπη, καὶ ἰδίως τὰ ὄμορα αὐτῆς ἐχθρικὰ ἔθνη, διεχωρίζοντο διὰ σιδηροδρόμων, ἐφρόνει ὅτι οἱ σιδηρόδρομοι οὗτοι θὰ ἔχωσι μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν στρατηγικῶν ἐπιχειρήσεων· ἐτι δὲ εἰς πρῶτον ἐχραγέοντα πόλεμον, καθ' ὃν ἔλαι αἱ κινήσεις τῶν στρατευμάτων θὰ ἐκτελῶνται διὰ σιδηροδρόμων, καθ' ὃν ὁ στρατιώτης φέρων ὄπλον, τοῦ ὁποῖου ἡ ταχύτης τοῦ πυρός εἶνε μεγάλη, καθ' ὃν ὁ πυροβολιστὴς βάλλει ἐπέκεινα τῶν 4000 μέτρων, ἐνόει ὅτι δὲν ἔρκει πλέον νὰ μεταβιβάζονται αἱ διαταγαὶ τῶν κυρίων σωμάτων διὰ ταχυδρόμων καὶ διαγγελέων. Εἰσήγαγε λοιπὸν τὴν τηλεγραφικὴν τέχνην πρὸ ἐτῶν ἐν τῇ πολεμικῇ ἐπιστήμῃ καὶ ὠργάνωσε πρὸς τοῦτο στρατιωτικὰ σώματα φορητῶν τηλεγράφων, ὅπως δι' αὐτῶν ἐν πολέμῳ καιωνῶσι τὰ κύρια σώματα. Τέλος τὴν φωτογραφίαν, τὴν γελσίαν ταύτην τῆς κομψότητος τέχνης, εἰσήγαγεν ἐν τῇ πολεμικῇ ἐπιστήμῃ καὶ ἀπῆτει ἐκ τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ πυρο-

βολικοῦ, μηχανικοῦ καὶ γεν. ἐπιτελῶν, ἐξερχομένων τῆς Στρ. Σχολῆς, νὰ γινώσκωσιν ἐντελῶς τὴν φωτογραφικὴν τέχνην, ὥστε ὑπὸ τὸ ἐνδυμα τοῦ πολίτου καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φωτογράφου νὰ περιτρέχωσιν ἐν εἰρήνῃ τὰς ἐχθρικὰς ὁμόρους ἐπαρχίας, ἐκτελοῦντες στρατιωτικὰς ἀναγνωρίσεις.

Ἡ τὸσον δὲ εὐκολος καὶ ταχεῖα διεξαγωγή τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς τελευταίας ἐκστρατείας δρεῖλεται σπουδαίως εἰς τὸ σῶμα τῶν γεν. ἐπιτελῶν, ὅπερ ἐγνώριζε στρατιωτικῶς τὸν ἐχθρικὸν τόπον σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν.

Ἀφοῦ ἡ Πρωσσία ἐμελέτησε, συνεζήτησε καὶ ἐφήρμοσε τὰ ζητήματα ταῦτα μέχρι τοῦ 1866, εἰσβάλλει ἐν ἀκαρεῖ εἰς Βοεμίαν, συνάπτει δύο μάχας, νικᾷ κατὰ κράτος τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ οὕτω ἐντὸς δύο περιποῦ μηνῶν, ἡ Πρωσσία κερδίζει τὸν πολιτικὸν αὐτῆς σκοπόν.

Ποῖα δὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἐπὶ τῶν στρατῶν τῆς Εὐρώπης;

Ἡ Πρωσσία διὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1866 ἐξήγαγε τὴν Εὐρώπην ἐκ τοῦ σκότους, εἰς δ' εὐρίσκειτο, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεμικὴν ἐπιστήμην, καὶ ἠνάγκασεν αὐτήν, καὶ ἰδίως τὴν Γαλλίαν, τὸ κατ' ἐξοχὴν στρατιωτικὸν τοῦτο ἔθνος κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα, τὸν ἀναμορφωτὴν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ διδάσκαλον τῶν στρατῶν, ἠνάγκασε, λέγω, τὴν Γαλλίαν νὰ μεταβάλλῃ ὄπλισμόν, τακτικὴν, στρατιωτικὸν ὄργανισμόν, καὶ τέλος νὰ εἰταγάγῃ καὶ αὐτὴν τὴν τέχνην τῆς φωτογραφίας εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Metz, ἣν πρὸ ἐτῶν οἱ Πρωσσοὶ εἰσήγαγον.

ΜΕΛΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
 ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ
 ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Α.

Πολλοὶ πολλάκις ἐπελήφθησαν ὑποθέσεως λίαν ἐνδιαφερούσης πάντα πολίτην, τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιζητοῦντα. Πάντες οἱ γράφοντες ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὠρμήθησαν βεβαίως ἰδέας — πῶς ἡ Ἑλλάς, ἡ ἐντὸς τῶν στενῶν αὐτῆς ὁρίων ὑπὸ τοῦ σάρακος κατατρυχομένη, δύναται νὰ καταστῇ ἱκανὴ πρὸς κληρονομίαν τῆς γῆς τῶν πατέρων ἡμῶν.

Καὶ πάντες μὲν τὸ αὐτὸ ἐπιδιώκουσιν, ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν τὰ προτεινόμενα μέσα εἶναι τὰ προσφορώτερα, καθ' ὅσον πολλάκις τὰ μέσα ἀπομακρύνουσιν ἡμᾶς πολὺ τοῦ σκοποῦ. Τοῦτο ἀποδοτέον εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ εἰς τὸ ὅτι, ὑπὸ φιλοπατρίας φερόμενοι καὶ, ὡς εἶπεῖν, μεθυτκόμενοι, δὲν ἔχομεν τὸν νοῦν ἐλεύθερον, ὅπως ψυχρῷ τῷ αἵματι ἐρευνήσωμεν τὰ τῆς θέσεως ἡμῶν, καὶ ταύτην καλῶς διαγιγνώσκοντες ἐπιζητήσωμεν τὴν θεραπείαν.

Μεταξὺ τοσοῦτων καὶ τοσοῦτων ἀσχολουμένων περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος, βεβαίως τόλμη μεγάλη θέλει θεωρηθῆ ἢ προσθήκη τοῦ ὀνόματός μου. Ἄλλ' ὅταν τις δὲν ἔχῃ ἕτερόν τι ἀνὰ χεῖρας, πιστεύω ὅτι τῷ εἶναι συγκεχωρημένη ἢ πρὸς τὸ μέλλον τῆς πατρίδος του προσοχή—τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οὐδὲ εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιπροσθέτει τι, οὐδέ τινα ἄλλον παρα-

βλάπτει ἢ ἑαυτὸν κοπιῶντα καὶ γράφοντα. Ἄλλως τε καὶ ὁ γράφων πολλάκις καθίσταται, ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ὁ ἥρωσ τῶν ἐφημερίδων, ὅπερ, καὶ περ ἐπιθυμῶν ὑπὸ φιλαυτίας, ἀμφιβάλλω ὅτι θέλω τὸ κατορθώσει.

Λοιπὸν τί μέχρι τοῦδε ἀνέγνωμεν περὶ τοῦ θέματος, ὅπερ πάντας ἐπασχολεῖ; — καὶ ἂν λέγωμεν ὅτι πάντας ἐπασχολεῖ, μὴ τὸ πιστεύσετε, διότι οὔτε πάντας, οὔτε ἐπὶ παντὶ καιρῷ καὶ χρόνῳ ἐπασχολεῖ ἡμᾶς· τὸ ἐσημείωσα δὲ μόνον χάριν γραφικῆς ἐμφάσεως. Ἡ περὶ τῆς προόδου τῆς πατρίδος ἐπασχόλησις δὲν κατατρώγει τὸν χρόνον ἡμῶν, ὃν ἔχομεν τρόπον νὰ ἐξοδεύωμεν εἰς τόσα ἄλλα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐρχονται στιγμαὶ, καθ' ἃς ἠλεκτρικὸς τις ἀγωγὸς κοινωεῖ μὲ τὴν καρδίαν ἡμῶν, καὶ τότε τῇ ἀληθείᾳ μᾶς ἠλεκτρίζει καλὰ, καλὰ—ἀλλὰ μήπως καὶ τὰ πτώματα δὲν κινουῦνται διὰ τοῦ μεταδιδόμενου εἰς τοὺς μῦς αὐτῶν ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ; Τούτου δ' ἐκλείποντος, τὸ πτώμα μένει πάλιν ἀκίνητον καὶ ἀδρανὲς—μὴ καὶ ἡ Ἑλλάς εἶναι πτώμα;

Ἡ Ἑλλάς βεβαίως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πτώμα, διότι περιλαμβάνει κατοίκους περὶ τὸ ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον—ἔχει στρατὸν καὶ ναυτικόν—ἔχει ἐμπόριον—ἔχει σῶμα πολιτικὸν τὴν Βουλὴν—ἔχει ὑπουργεῖα—ἔχει δημοσιογραφίαν.

Ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι πτώμα, διότι, ὡς ἀνωτέρω ἐβρέθη, πολλάκις περὶ τῆς προόδου αὐτῆς πολλὰ γράφονται. Ἴδου δὲ ἡ περίληψις τῶν περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου θέματος γραφομένων.

Καὶ πρῶτον μὲν ἀκούομεν συμβουλὰς καὶ παραινέσεις, ὅτι χάριν τῆς προόδου τῆς πατρίδος ὀφείλομεν νὰ διαλύσωμεν τὸν ὑφιστάμενον μόνιμον στρατὸν καὶ ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τινὰς χωροφύλακας. Ἡ καλὴ αὕτη συμβουλή δίδεται ἡμῖν, ὡς

ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀπὸ ξένους στενοὺς ἡμῶν φίλους, ἐπαναλαμβάνεται δὲ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους ἐνίστε, ὅπως φανῶμεν ἀρεστοὶ τοῖς φίλοις ἡμῶν τούτοις. Ἄλλοι πάλιν λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ μιμηθῶμεν τὴν Ἑλβετίαν, ἣτις δὲν ἔχει οὔτε χωροφύλακας, καὶ ὀπλίσωμεν τὸν λαόν· τούτου δὲ ὀπλιζομένου, ὅτι λύεται τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα. Ὅταν ὅμως ἐρωτῶνται ποῦ εὐρωμεν τὰ ὄπλα; ἀπαντῶσι—Τὰ ὄπλα θέλουσιν ἀγορασθῆ ἀπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐν γένει ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν.

Τινὲς ἐνθυμούμενοι τὸν Θεμιστοκλέα, περὶ οὗ ἀνέγνωσαν ἅπαξ καὶ μόνον ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, κραυγάζουσι, πλοῖα, πλοῖα καὶ οὐδὲν ἕτερον.—Ἄν εἴχομεν πλοῖα, ἐκλείομεν τοὺς Τούρκους ἐντὸς τῆς Προποντίδος.—Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃτε αὐτοὺς, ποῦ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὰ πλοῖα; στρέφουσι τεχνηέντως πρὸς τὴν κεφαλὴν, προσποιούμενοι ὅτι δὲν ἀκούουσι.—Ἄλλοι, πάλιν μὴ παίζοντες, ἀλλὰ λίαν σπουδάζοντες, φωνάζουσι, τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν χρημάτων—καὶ ὑπενθυμίζουσι ἡμῖν τὸ τοῦ Δημοσθένους «δεῖ, δεῖ χρημάτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι». Ἐὰν δὲ τις ἐρωτήσῃ αὐτοὺς, ποῦ εὐρίσκονται τὰ χρήματα; ἀποκρίνονται, εἰς τὰ κίβωτια τῶν ὁμογενῶν.

Καὶ ταῦτα οὗτοι λέγουσι καὶ γράφουσι, καὶ ἄλλα πολλὰ ἄλλοι, ἐφ' ὧν στηριζόμενοι φρονοῦσιν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θέλει κτισθῆ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος· καθότι, ἂς τὰ ὁμολογήσωμεν, θέλομεν τὸ κτίριον ὅπως ὑπ' αὐτὸ ἀναπαυθῶμεν, δὲν ἐφροντίσαμεν ὅμως οὐδέποτε οὔτε περὶ θεμελίων, οὔτε περὶ ἀσβέστου καὶ λοιπῶν χρειωδῶν. Ἡ καταλληλοτέρα ἀρετηρία, ἀφ' ἧς ὀρμώμενος δύναται τις νὰ κανονίσῃ τὰς περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου ἰδέας αὐτοῦ, εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ἡ σπουδὴ τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν ὡς σήμερον

ἔχουσι. Διὰ τῆς σπουδῆς ταύτης εὐρίσκομεν ὁποῖα εἶναι αἱ στρατιωτικαὶ ἡμῶν δυνάμεις καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κράτους χρηματικὸν βᾶρος αὐτῶν—ἐντεῦθεν ἀποκαλύπτεται καθαρῶς ἂν ὁ στρατὸς οὗτος ἐπαρκεῖ εἰς τὰς καθημερινὰς τοῦ Κράτους ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ἐπιβαλλομένην πολιτικὴν—τούτου δὲ γενομένου καὶ ὑπ' ὄψιν ἔχοντες τοὺς σκοποὺς, οὓς ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν, δυνάμεθα εὐκολώτερον νὰ εὐρωμεν ὁποῖων καὶ ὁπόσων δυνάμεων ἔχομεν ἀνάγκην, καὶ πῶς ἀρμодиώτερον ἀποκτῶνται αὐταί.

Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν ὡς ἔχουσι.

B'

Περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τῆς Ἑλλάδος συστήματος.

Τὸ σύνολον τῶν ἀφορώντων τὰ στρατιωτικὰ κράτους τινὸς καλεῖται στρατιωτικὸν σύστημα, περιλαμβάνει δὲ

Τὸν ὄργανισμὸν τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ δυνάμεων,

Τὸν τρόπον δι' οὗ ἀποκτῶνται αἱ ἐθνικαὶ αὐταὶ δυνάμεις, Τὰς βάσεις ἐφ' ὧν στηρίζεται ἢ ἐν τῷ στρατῷ διαβίωσις, ἦτοι τὰ τῆς καταστάσεως τῶν ἀνδρῶν—τὰ τῆς προαγωγῆς—τὰ τῆς δικαιοσύνης—καὶ τέλος τὰ τῆς δριστηκῆς καὶ τελευταίας ἐθνικῆς ἀμοιβῆς, ἦτοι τὰ τῆς ἀποστρατείας.

Ἄλλὰ θέλων τις νὰ σπουδάσῃ τὰ στρατιωτικὰ Κράτους τινὸς, ὀφείλει, πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ γνωρίσῃ τὸ βᾶρος, ὅπερ ὑφίσταται τὸ κράτος ἐκ τῆς συντηρήσεως τοῦ στρατοῦ, καὶ τὴν σχέσιν τῶν ἐξόδων τούτων πρὸς τὸ σύνολον, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ τὰ τῆς οικονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, ἣτις ἐτησίως παρουσιάζεται εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τῆς πρὸς ψήφισιν εἰσαγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ῥίπτοντες βλέμμα ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1870, βλέπομεν ὅτι ὁ μὲν ἐν γένει προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν δραχ. 34,103,000 (1), ὁ δὲ ἐν γένει προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων εἰς τὸ ποσὸν δραχ. 33,883,531.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων τοῦ κράτους πηγάζει ἐκ τῶν κάτωθι κεφαλαίων·

Α'. Ἄμεσοι φόροι	δραχ. 42,555,000
Β'. Ἐμμεσοι φόροι.....	» 14,000,000
Γ'. Δημόσια καταστήματα.....	» 879,000
Δ'. Δημόσια νομήματα καὶ κτήματα.	» 3,238,000
Ε'. Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων.	» 1,440,000
ΣΤ'. Διάφορα εἰσοδήματα	» 664,000
Ζ'. Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα ...	» 277,000
Η'. Ἐσοδα κεκλεισμένων χρήσεων.	» 1,000,000
Θ'. Καθυστερούμενα τῶν μέχρι τοῦ 1858 χρήσεων.....	» 50,000

Τὸ ὅλον..... δραχ. 34,103,000

Ὁ δὲ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους ἐπιψηφίσθη, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, διαιρούμενος ὡς ἐξῆς·

Α'. Χρέος δημόσιον.	
Ἐξωτερικόν .. δραχ.	1,300,000
Ἐσωτερικόν ... »	5,309,870
Συντάξεις	» 2,666,280
	<hr/>
	9,276,150

(1) Ὡς βάσις τῆς μελέτης μου ὑπῆρξεν ἡ πρωταεὶς προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1870 καὶ ἐπιψηφισθεὶς καθ' ὁλοκληρίαν ὡς εἶχεν, ἐκτὸς ἐλαχίστων διαφορῶν, ἅς δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν, καθὼς μὴ ἀλλοιούσας οὐσιωδῶς τὸ σχέδιον.

μεταφορὰ.....	9,276,150
Β'. Βασιλικὴ χορηγία	1,425,000
Γ'. Ἐξοδα Βουλῆς.....	382,000
Δ'. Γενικὴ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους.	
Τῶν Οἰκονομικῶν.. δραχ.	1,065,370
Τῶν Ἐξωτερικῶν... »	804,777
Τῆς Δικαιοσύνης ... »	2,430,368
Τῶν Ἐσωτερικῶν... »	3,500,321
Τῶν Ἐκκλησιαστικῶν »	1,495,923
Τῶν Στρατιωτικῶν.. »	7,983,998
Τῶν Ναυτικῶν..... »	2,150,000
	<hr/>
	19,430,757
Ε'. Ἐξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας...	2,034,024
ΣΤ'. Διάφοροι πληρωμαί.....	1,635,000
Ἐν ἔλω..... δραχ.	33,883,531
Ἐντεῦθεν εὐρίσκομεν τὴν σχέσιν ἐκάστου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων πρὸς τὸν ὀλικόν, λαμβανόμενον ἀντὶ μονάδος, καὶ ἔχομεν ὡς ἔγγιστα	
Δημόσιον χρέος ἴσον	0,273
Βασιλικὴ χορηγία	0,033
Ἐξοδα Βουλῆς	0,011
Ἐπουργεῖον Οἰκονομικῶν	0,031
» Ἐξωτερικῶν	0,023
» Δικαιοσύνης.....	0,074
» Ἐσωτερικῶν	0,103
» Ἐκκλησιαστικῶν	0,044
» Στρατιωτικῶν	0,236
» Ναυτικῶν	0,063
Ἐξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας.....	0,060
Διάφοροι πληρωμαί	0,048
	<hr/>
	0,996

Ἐκ τῆς σχετικῆς ταύτης καταστάσεως τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους πρὸς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν κατέχει τὰ 0,236 αὐτοῦ· συγκρίνοντες δὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς τοὺς εἰδικούς προϋπολογισμούς τῶν λοιπῶν ὑπουργείων καὶ λαμβάνοντες αὐτὸν τοῦτον ἀντὶ βάρους ἢ μονάδος, βλέπομεν τὴν ἐπομένῃν σχέσιν·

Ἵπουργεῖον Ἐξωτερικῶν	0,098
» Δικαιοσύνης	0,300
» Ἐκκλησιαστικῶν	0,186
» Ἐσωτερικῶν	0,436
» Ναυτικῶν	0,267
» Οἰκονομικῶν	0,131
	<hr/>
	1,418

Ἦτοι τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων ὅλων ὁμοῦ τῶν λοιπῶν ὑπουργείων ἔχει πρὸς τὰ ἐξόδα τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ὡς 1,418 : 1, ἧτοι εἶναι ἴσον πρὸς $1 \frac{2}{5}$ ὡς ἔγ-γιστα τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Διὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιβαρύνοντος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν πρόκειται νὰ θεραπευθῶσιν ὅλαι αἱ ὑλικαὶ ἀνάγκαι, τὰς ὁποίας συνεπάγει ἡ συντήρησις τοῦ στρατοῦ. Τίς δ' οὗτος ὁ στρατὸς καὶ ὁποῖαι αἱ ἀνάγκαι αὐτοῦ, καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐπομένων περὶ τοῦ ὄργανισμοῦ του παρατηρήσεων.

Α.

Ὁργανισμὸς τοῦ κατὰ γῆν μορίμου στρατοῦ.

Ἡ δημοσία κατὰ γῆν δύναμις τοῦ Κράτους, ἧτοι ὁ μόνιμος στρατὸς διὰ τὸ ἔτος 1870 ἀνέρχεται εἰς 14,074 ἄνδρας,

ὧν ἀξιωματικοὶ ἀνώτεροι	121	
κατώτεροι	663	784
Ἄνθυπασπισταὶ	200	
Ἵπαξιωματικοὶ	2200	
Μουσικοὶ μὲ βαθμὸν ὑπαξ. .	72	
Ἵπογραμμ. στρατοδ. »	4.....	2,476.
Μουσικοὶ καὶ σαλπικταὶ μὲ		
βαθμὸν στρατιώτου	321	
Ἵποδεκαν. καὶ στρατιῶται .	10,407	
Μαθητευόμενοι	46.....	10,774.
		<hr/>
		14,034.
Μαθηταὶ Εὐέλπιδες τῆς στρατ. σχολῆς...	40	
Ὀλικὸν.....	14,074.	

Ἡ ὀλικὴ αὕτη δύναμις διανέμεται εἰς τὰ ἐπόμενα στοι-
χεῖα, ἀφ' ὧν συγκροτεῖται ὁ στρατὸς,

Πεζικόν,

Ἴππικόν,

Πυροβολικόν, μετὰ τοῦ Ὀπλοστασίου καὶ τῶν ἐξαρτημά-
των αὐτοῦ, ἧτοι τοῦ πυροτεχνουργείου καὶ τῆς ἐφορείας τοῦ
ὕλικου,

Σῶμα τοῦ μηχανικοῦ,

Σκαπανεῖς τοῦ μηχανικοῦ,

Κεντρικὴ διεύθυνσις τοῦ στρατοῦ, ἧτοι ὑπουργεῖον τῶν
Στρατιωτικῶν.

Διάφοροι κλάδοι ὑπηρεσίας, ἧτοι

1. Ὑπηρεσία παρὰ τῆ Α. Μ. τῷ Βασιλεῖ,

2. Γενικοὶ Ἐπιτελεῖς,

3. Ἀρχηγεῖον Ἐπτανήσου,

4. Φρουρεῖα,

5. Καταστήματα υγείας,
6. Οικονομική τοῦ στρατοῦ ἐπιθεώρησις,
7. Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη,
8. Κεντρικὴ ἀποθήκη τοῦ ἱματισμοῦ,
9. Στρατιωτικὰ ἀρτοποιεῖα,
10. Μετοχικὸν ταμεῖον,
11. Χωροφυλακὴ,
12. Ἀπόμαχοι,
13. Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις.

Ἐπιπροστίθενται δὲ

Ἀξιωματικοὶ διαθέσιμοι ἢ ἀργοί,

Ἵπεράριθμοι ἀνθυπασπισταὶ καὶ
» ὑπαξιωματικοί.

Ἄπαντα ταῦτα τὰ στοιχεῖα τοῦ στρατοῦ ἐπιφέρουσι τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειωθείσας δαπάνας, ἃς θέλομεν ἐν λεπτομερείᾳ ἰδεῖ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, δυναμένας νὰ καταταχθῶσιν εἰς

Δαπάνας μισθοῦ — τροφῆς — ἱποφορβῆς — ἱματισμοῦ — ὀπλισμοῦ καὶ πολεμοφοδίων — στρατωνισμοῦ — ἱπποσκευῆς — ἀποσκευῆς — ὀργάνων καὶ σαλπίγγων — στερεῶν χορηγήσεων, αἵτινες ἀνάγονται εἰς τὴν συντήρησιν ὀπλισμοῦ, στρατωνισμοῦ, ἱπποστασίων καὶ ἱπποσκευῆς, νεοσυλλέκτων, ὀργάνων καὶ σαλπίγγων — πρὸς δὲ εἰς δαπάνας καταλύσεως — μετακομίσεως καὶ ὀδοποριῶν — νοσηλείας — γραφείων — στρατιωτικῆς δικαιοσύνης.

Ἦδη διεξερχόμενοι ἰδίᾳ ἕκαστον στοιχεῖον τῶν ταῦ στρατοῦ, ἴδωμεν τὸν ὀργανισμὸν αὐτοῦ καὶ τὴν δαπάνην, ἣν ἐπιβάλλει ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τοῦ πεζικοῦ.

Δ.

Πεζικόν.

Τὸ πεζικὸν συνίσταται

α. ἐκ 10 ταγμάτων πεζικοῦ,

β. ἐκ 4 » εὐζώνων.

Εἰς τὴν δυνάμιν δὲ τοῦ πεζικοῦ ὑπολογίζεται καὶ ἡ εἰδικὴ μουσικὴ Ἀθηνῶν.

Ὁ τελευταῖος γενικὸς ὀργανισμὸς τῶν δέκα ταγμάτων τοῦ πεζικοῦ ἐγένετο διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 18. Ἰβρίου 1866. Κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τοῦτον, ἕκαστον τῶν ταγμάτων περιλαμβάνει ἐξ λόχους. Διὰ μεταγενεστέρων δὲ πράξεων ἐπῆλθον μικραὶ τινες τροποποιήσεις· οὕτω εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ οικονομικοῦ τῶν ταγμάτων ὁ ἀρχῆθεν ἀνθυπασπιστῆς τῆς οικονομίας, δυνάμει Βασ. Διατάγματος τῆς 20. Ἰουλίου 1868 περὶ δυνάμεις καὶ τοποθετήσεως τοῦ κλάδου τῆς οικονομίας, ἀντικατέστη δι' ἀνθυπολοχαγοῦ τῆς οικονομίας. Ἐπίσης διὰ Βασ. Ἀποφάσεως τῆς 18. Ἰουλίου 1866 προσετέθησαν ἀνὰ δύο μουσικοὶ β. τάξεως εἰς ἕκαστον τάγμα, ἅπερ εἶχον μόνον ἓνα, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸ ἐν Κερκύρα φρουροῦν διὰ Β. ἀποφάσεως τῆς 7. Φεβρουαρίου 1868 ἐγένετο ἑτέρα προσθήκη εἰς τοὺς μουσικοὺς α., β. καὶ γ. τάξεως, προστεθέντων εἰς ἕκαστην τάξιν ἀνὰ δύο (1).

Ἐπίσης κατὰ μὲν τὸ ὀργανικὸν διάταγμα τῆς 18. Ἰβρίου 1866 οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ταγμάτων στεροῦνται ἵππων, τοὺς χορηγοῦνται δὲ ἤδη δυνάμει Βασ. ἀποφάσεως τῆς 20 Ἰουλίου 1868.

(1) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν οἱ τοῦ τάγματος τούτου πλεονάζοντες μουσικοὶ α., β. καὶ γ. τάξεως ἐνεγράφησαν εἰς τὸν ἰδιαίτερον προϋπολογισμὸν τῆς εἰδικῆς μουσικῆς Ἀθηνῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἕκαστον τάγμα παριστᾷ τὴν ἐπομένην ὀργανικὴν δύναμιν, ἐρ' ἧς βασιζέται καὶ ὁ προϋπολογισμὸς, ὅστις διαφέρει μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐγγράφει δι' ἕκαστον τάγμα ἄνδρας 504 ἀντὶ τῶν 684, οὓς ἀναφέρει τὸ ὀργανικὸν διάταγμα τῆς 18 Νοεμβρ. 1866· τοῦτο δὲ, διότι κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ διάταγμα 180 ἄνδρες δέον νὰ διατελῶσιν ἐπ' ἀδείᾳ.

Ἐπομένως ἡ δύναμις τοῦ τάγματος, δι' ἣν ζητεῖ δαπάνης ὁ προϋπολογισμὸς, εἶναι

Ἐπιτελεῖς

- 1 Ἀντισυνταγματάρχης μὲ 1 ἵππον διοικητῆς
 1 Ταγματάρχης » » ὑποδιοικητῆς
 4 Ὑπολοχαγὸς » » ὑπασπιστῆς
 4 Ὑπίατρος.
 1 Ὑπολοχαγὸς οἰκονομίας.

1 Ἀνθυπολοχαγὸς »

ὑποτελεῖς

- 2 Ἀνθυπασπισταί.
 4 Ἀρχιμουσικὸς.
 1 Λοχίης δεσμοφύλαξ.
 1 Ὀπλοδιορθωτῆς λοχίας.
 1 Δεκανεὺς σαλπικητῆς.
 1 Μουσικὸς ἀ τάξεως. (1)
 1 » β.' » (1)
 1 » γ.' » (1)
 3 » δ.' »
 1 Ὑπεδεκανεὺς ὑποδεσμοφύλαξ.

(1) Τὸ τάγμα τὸ φρουροῦν ἐν Κερκύρᾳ ἔχει ἀνὰ τρεῖς μουσικοὺς ἀ. β.' καὶ γ.' τάξεως, προστεθέντων, ὡς προείπομεν, τῶν πλεοναζόντων διὰ τῆς Βασ. ἀποφάσεως τῆς 4 Φεβρ. 1868.

- Προσωπικὸν τῶν 6 λόγων.
 6 Λοχαγοὶ διοικηταὶ τῶν 6 λόγων. Τούτων οἱ μὲν 3 ἀτάξεως, οἱ δ' ἑτεροὶ 3, β.' τάξεως.
 6 Ὑπολοχαγοί.
 6 Ἀνθυπολοχαγοί.
 6 Ἐπιλοχίαι.
 6 Λοχίαι σιτισταί.
 24 Λοχίαι.
 48 Δεκανεῖς.
 6 Σαλπικηταὶ ἀ τάξεως.
 12 » β.' »
 48 ὑποδεκανεῖς.
 504 στρατιῶται.
 691 τὸ ἄλρον.

Εὔζωνοι

Τὰ τάγματα τῶν εὐζώνων, τὸ ἄλρον 4, ὀργανίσθησαν διὰ Β. διατάγματος τῆς 19 Φεβρ. 1867, συγκροτούμενα ἐκ τῶν ἐπιτελῶν καὶ ὑποτελῶν αὐτῶν καὶ ἐκ 4 λόγων ἕκαστον.

Κατόπιν διὰ Β. διατάγματος τῆς 4 Μαρτίου 1868 διετάχθη ὁ σχηματισμὸς 4 αὐθυπάρχτων λόγων εὐζώνων, οἵτινες μετὰ ταῦτα διὰ Β. διατάγματος τῆς 5 Φεβρουαρίου 1869 συνεγωνεύθησαν ἀνὰ εἷς εἰς ἕκαστον τῶν Εὐζωνικῶν ταγμάτων, καὶ ἐπομένως ἡ δύναμις αὐτῶν προήχθη εἰς λόγους 5 ἀντὶ 4.

Οἱ 4 ἀνθυπασπισταὶ οἰκονομίας, οἵτινες ἀνὰ εἷς ἠριθμοῦντο εἰς τὴν δύναμιν τῶν 4 αὐθυπάρχτων λόγων, μετεβίβασθησαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν ταγμάτων, ἅτινα ἀντὶ ἑνὸς φέρουσι δύο.

Μετὰ τὴν συγχώνευσιν τῶν αὐθυπάρχτων λόγων ἡ δύναμις ἑκάστου τάγματος ἀξάνει καθ' ἓνα λόγον, καὶ ἐπομένως

κατ' ἀναλογίαν εἰς πάντας τοὺς βαθμολόγους καὶ τοὺς στρατιώτας, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 530 καὶ τῶν ὁποίων ὁ προὔπολογισμὸς φέρει παρόντας μόνους 510.

Ἐπομένως ἡ δύναμις ἐκάστου τάγματος τῶν Εὐζώνων ἔχει οὕτω·

1 Ἀντισυνταγματάρχης διοικητὴς μὲ 1 Ἴππον.

1 Ταγματάρχης ὑποδιοικητὴς (1).

1 Ὑπολοχαγὸς ἢ Ἀνθυπολ. ὑπασπιστὴς.

1 Ὑπιάτρος ἢ Ἀνθυπιάτρος.

1 Ὑπολοχαγὸς ἢ Ἀνθυπολοχαγὸς οἰκονομίας.

1 Ἀνθυπασπιστὴς οἰκονομίας.

2 Ἀνθυπασπισταί.

1 Λοχίας δεσμοφύλαξ.

1 » ὄπλοδιορθωτὴς.

1 δεκανεὺς σαλπικηγῆς.

1 Ὑποδεκανεὺς ὑποδεσμοφύλαξ.

5 Λοχαγοὶ α' καὶ β' τάξεως.

5 Ὑπολοχαγοί.

5 Ἀνθυπολοχαγοί.

5 Ἐπιλοχίαι.

5 Λοχίαι οἰκονομίας.

20 Λοχίαι στρατοῦ, οἵτινες προσκαίρως εἰσὶν ἐπιλοχίαι.

40 Δεκανεῖς.

5 Σαλπικηταὶ α' τάξεως.

10 » β' τάξεως.

510 Ὑποδεκανεῖς καὶ στρατιῶται κατὰ τὸν προὔπολογισμὸν.

(ἀκολουθεῖ)

(1) Κατὰ τὸ ἀρχικ. ὄργαν. διάταγμα, ὁ διοικητὴς δύναται νὰ ᾖ καὶ ταγματάρχης, ὁ δὲ ὑποδιοικητὴς, λοχαγός.

ΜΕΛΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ }

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΥΤΩΝ. (*)

—o—

Εἰδικὴ Μουσικὴ Ἀθηνῶν.

Ἡ μουσικὴ αὕτη, ὀργανισθεῖσα τελευταῖον διὰ Βασ. διατάγματος τῆς 18. Νοεμβρ. 1866, δὲν ἔλαβεν ἄλλην τροποποίησιν, καὶ ἐπομένως ὡς ἔχει φέρεται καὶ εἰς τὸν προὔπολογισμὸν, ἦτοι

1 ἀρχιμουσικὸς μὲ βαθμὸν ἀνθυπασπιστοῦ.

12 μουσικοὶ α' τάξεως » » ὑπαξιωματικοῦ. (1)

12 » β' » » » » (1)

12 » γ' » » » » (1)

10 » δ' » » » στρατιώτου.

10 » μαθητευόμενοι μὲ βαθμὸν στρατιώτου.

57 τὸ ὅλον.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὴν τοῦ πεζικοῦ δύναμιν, ἔχομεν

διὰ μὲν τὰ 10 πεζικὰ τάγματα

250 ἀξιωματικούς, ὧν 20 ἀνώτεροι,

930 ὑπαξιωματικούς, ὧν 20 ἀνθυπασπισταί,

5,740 στρατιώτας καὶ τοὺς τούτοις ἐξομοιουμένους·

6,920 τὸ ὅλον μὲ δικαίωμα ἵππων 30·

(*) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

(1) Ὡς προανεφέραμεν, οἱ πλεονάζοντες 2 τῆς α', β', καὶ γ' τάξεως μουσικοὶ δὲν εἶναι τῆς εἰδικῆς τῶν Ἀθηνῶν μουσικῆς, ἀλλὰ τῆς τοῦ τάγματος τοῦ ἐν Κερκίρα φρουροῦντος.

διὰ δὲ τὰ 4 τάγματα εὐζώνων ἔχομεν

80 ἀξιωματικούς, ὧν 8 ἀνώτεροι,

304 ὑπαξιωματικούς, ὧν 4 ἀνθυπασπισταὶ οἰκονομίας
καὶ 8 στρατοῦ,

2,104 στρατιώτας καὶ τοὺς τούτοις ἐξομοιούμενους·

2,488 τὸ ὅλον· πρὸς δὲ 4 ἵππους.

Εἰς δὲ τὴν εἰδικὴν μουσικὴν τῶν Ἀθηῶν μετροῦμεν

37 ὑπαξιωματικούς,

20 στρατιώτας.

Ἐπομένως, συγχωνεύοντες εἰς ἓν τὴν ὀλικὴν πεζὴν δύναμιν, ἦτοι τὰ 10 πεζικὰ τάγματα, τὰ 4 τῶν εὐζώνων καὶ τὴν εἰδικὴν τῶν Ἀθηῶν μουσικὴν, ἔχομεν προσωπικὸν

330 ἀξιωματικούς,

1,271 ὑπαξιωματικούς,

7,864 στρατιώτας.

Ἡ πρὸς μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τούτου δαπάνη ἔχει ὡς ἐξῆς·

α) Δι' ἀξιωματικούς..... δραχ. 811,680

Ἀραιοῦνται ἢ νεν. κράτησις » 32,180

779,500

β) Δι' ὑπαξιωματικούς 466,313 : 40

Ἀφαιροῦνται

Κράτησις νενομ. 1,313 : 40

Μεταφορὰ εἰς Κερ.

Νοσηλείας.. 10,000 : 00

11,313 : 40

455,000

γ) Διὰ στρατιώτας..... 1,527,246

Μεταφέρονται εἰς Κερ. Νοσηλείας 40,000

1,487,246

Τὸ ὀλικὸν ἄθροισμα μισθοῦ δραχ. 2,721,746

Ἐκ μεταφορᾶς δραχ. 2,721,746

Πρὸς δὲ ἡ παρουσία τῶν ἀνδρ. δίδει δικαίωμα

α) εἰς μερίδας ἄρτου 3,318,580,

ὑπολογισθείσας πρὸς λεπτὰ 24, ἦτοι... δραχ. 802,416

β) εἰς ἡμέρας καταθέσεως ἱματισμοῦ

2,244,040 ὑπολογισθ. πρὸς λ. 20, ἦτοι δρ. 493,772

Ἡ δὲ ἵπποφορβὴ τῶν 34 ἵππων παράγει

μερίδας, ἦτοι ἡμέρας νομῆς, 12,410, ἦτις,

ὑπολογισθεῖσα πρὸς δρ. 1,20, φέρει ἐτησίως δρ. 14,892

Ἐπομένως τὸ σύνολον τῆς μισθοδοσίας,

ἄρτοδοσίας, καταθέσεως ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ

καὶ ἵπποφορβῆς ὅλων τῶν πεζῶν δυνάμεων

ἀναβαίνει κατὰ τὸ ἔτος 1870 εἰς τὸ πο-

σὸν..... δραχ. 4,032,826

Προστιθέμενοι δὲ τὰ χρεϊώδη ἔξοδα γραφείου, ἅτινα ὑπελογίσθησαν διὰ μὲν τὰ

10 πεζικὰ τάγματα εἰςδραχ. 4,000

διὰ δὲ τὰ 4 τῶν εὐζώνων εἰς .. » 1,000

ἦτοι τὸ ὅλον..... δρ. 5,000

ἔχομεν ἐν συνόλῳδρ. 4,037,826(1)

Ε'.

Ἴππικόν.

Τὸ ἵππικὸν συγκροτεῖται ἐκ μιᾶς καὶ μόνης ἵππαρχίας τῶν ἀκροβολιστῶν, ἧτις ὠργανίσθη τελευταῖον διὰ τοῦ Βασ.

(1) Πάντα τὰ λοιπὰ ἔξοδα, τὰ τε διὰ τὸ πεζικὸν καὶ τὰ διὰ τὰ λοιπὰ ὄπλα ἢ σώματα στρατοῦ ἢ κλάδους στρατοῦ, τὰ ἀφορῶντα τὴν συντήρησιν ἢ ἀνανέωσιν ὀλικῶν, καταχωρίσομεν, ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἰδίᾳ κατ' εἶδος, καθ' ὅσον ἀφορῶσι τὸ ὀλικὸν τοῦ στρατοῦ ἐν γένει, ἐπίσης δὲ καὶ ἄλλα γενικὰ ἔξοδα.

διατάγματος τῆς 18. 9βρίου 1866. Ἐκτοτε ἐπῆλθον αἱ ἐπό-
μεναι τροποποιήσεις διὰ μὲν τοῦ ἀπὸ 20. Ἰουλίου 1868 Βασ.
διατάγματος περὶ τοποθετήσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς οἰκο-
νομίας ὁ ἀνθυπασπιστὴς οικονομίας, ὃν ἀναφέρει τὸ γενικὸν
ὄργανικὸν διάταγμα, ἀντικατέστη δι' ἀνθυπολοχαγοῦ τῆς οἰ-
κονομίας, διὰ δὲ τῆς Βασ. ἀποφάσεως τῆς 18. Ἰουλίου
1868 προστετέθησαν καὶ δύο μουσικοὶ δ' τάξεως.

Μετὰ τῶν τροπολογιῶν τούτων ἡ ὀργανικὴ δύναμις τῆς
ἱππαρχίας τῶν ἀκροβολιστῶν ὑπάρχει οἷα φαίνεται ἐν τῷ
προϋπολογισμῷ, ἧτοι ἐπιτελεῖς, ὑποτελεῖς καὶ προσωπικὸν 4
ἰλῶν ὡς ἐξῆς·

4 Μοίραρχος διοικητῆς	μὲ δικαίωμα .. ἵππων	2
4 » ὑποδιοικητῆς	» » .. »	2
1 Ὑπίλαρχος ὑπασπιστῆς	» » .. »	4
4 Ἐπικτηνίατρος	» » .. »	4
4 Ὑπίατρος		
4 Ὑπολοχαγὸς οικονομίας.		
4 Ἀνθυπολοχαγὸς »		
2 Ἀνθυπασπισταὶ	» » .. »	2
4 Δόκιμος κτηνίατρος	» » .. »	4
1 Ἀρχιμουσικὸς	» » .. »	1
1 Λοχίας δεσμοφύλαξ		
4 Δεκανεὺς σαλπικητῆς	» » .. »	4
1 Μουσικὸς ἀ. τάξεως	» » .. »	1
1 » β'. »	» » .. »	1
1 » γ'. »	» » .. »	1
3 Μουσικοὶ δ'. »	» » .. »	3
4 Ὑποδεκανεὺς δεσμοφύλαξ.		
4 Ἴλαρχοι	» » .. »	4
4 Ὑπίλαρχοι	» » .. »	4

8 Ἀνθυπίλαρχοι	μὲ δικαίωμα .. ἵππων	8
4 Ἐπιλοχίαι	» » .. »	4
4 Λοχίαι οικονομίας	» » .. »	4
12 Λοχίαι	» » .. »	12
32 Δεκανεὺς	» » .. »	32
4 Σαλπικηκαὶ ἀ. τάξεως	» » .. »	4
8 » β'. »	» » .. »	8
4 Σελοποιοὶ	» » .. »	4
4 Πεταλωταὶ	» » .. »	4
32 Ἐκλεκτοὶ	» » .. »	32
280 Ἴππεῖς, ὧν 50 ἀνιπποὶ ὄθεν	» » .. »	230

Ἄρα ἡ δύναμις τῆς ἱππαρχίας τῶν ἀκροβολιστῶν παρου-
σιάζει

23 ἀξιωματικούς, ὧν 2 ἀνώτεροι,

69 ὑπξιωματικούς, ὧν 2 ἀνθυπασπισταὶ, 1 δόκιμος καὶ
εἷς ἀρχιμουσικὸς, καὶ

328 ἄνδρας ὄθεν ἐν ὄλῳ 420.

Πρὸς δὲ ἵππους ἀξιωματικῶν 22, στρατοῦ δὲ 345, ἐν ὄλῳ
ἵππους 367.

Ἡ διὰ τὴν ἱππαρχίαν δαπάνη ἔχει ὡς ἐξῆς·

Μισθοδοσία ἀξιωματικῶν 61,200

Ἄφαιρ. ἡ νενομ. κράτησις.... 2,200

59,000

Μισθοδοσία ὑπαξιωματικῶν.. 26,906,70

Ἄφ. ἡ ν. κράτησις 96,70

Μεταφ. εἰς νοσηλ. 510,00

606,70

26,300

Μισθὸς ἀνδρῶν..... 56,566,90

Ἄφαιρ. διὰ κενὰς θέσεις 12 0/0

ἧτοι μισθ. 40 ἀνδρῶν 6,716

Μεταφ. εἰς νοσηλείαν 1,850,90

8,566,90

48,000

Τὸ ὅλικόν ἄθροισμα μισθοδοσίας δραχ. 133,300

Ἐκ μεταφορᾶς... δραχ. 133,300

Ἐχομεν προτέτι ἡμέρας παρουσίας
 διδούσας δικαίωμα ἄρτου καὶ καταθέ-
 σεως 143,445

Ἐκ τούτων δ' ἀφαιρουμένων τῶν
 ἡμερῶν παρουσίας τῶν ἐκπιπτομέ-
 νων 40 ἀνδρῶν 14,600

μένουσι 128,845

Ὅθεν παράγονται ἐξόδα

128,845 μερίδων ἄρτου πρὸς 24 λεπτά. 30,922,80

128,845 ἡμερῶν καταθ. ἱματισμ. πρὸς 27 λ. 34,788,15

Ἐν ἔλω. 199,040,95

Ἴπποφορβῆς 367 ἵππων, διδούσης

133,955 μερίδας ἢ ἡμέρας, πρὸς 1,20 160,746,00

Ἐξόδα γραφείου. 300,00

Τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων. 360,056,95

Ε΄.

Πυροβολικόν.

Τὸ πυροβολικὸν συγκροτεῖται

ἐκ τοῦ κυρίως πυροβολικοῦ, ὅπερ ἀποτελεῖ ἐν τάγμα πυ-
 ροβολικοῦ,

ἐκ τοῦ ὀπλοστασίου καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, ἧτοι τοῦ
 λόγου τῶν τεχνιτῶν — τῶν ἐφορειῶν — τοῦ πυροτεχνουργίου.

Τάγμα πυροβολικοῦ.

Ὁ τελευταῖος γενικὸς ὀργανισμὸς τοῦ τάγματος τοῦ πυρο-
 βολικοῦ εἶναι ὁ διὰ Βασ. διατάγματος τῆς 18. Νοεμβρίου

1866. Αἱ ἔκτοτε τροπολογίαι εἶναι αἱ ἐξῆς· διὰ Βασ. Δια-
 τάγματος τῆς 20. Ἰουλίου 1868 ὁ εἷς τῶν εἰς τὸ ὀργανικὸν
 διάταγμα φερομένων ἀνθυπασπιστῶν οἰκονομίας ἀντικατέστη
 δι' ἀνθυπολοχαγοῦ οἰκονομίας· πρὸς δὲ προσετέθησαν δύο
 μουσικοὶ δ' τάξεως διὰ Βασ. ἀποφάσεως τῆς 18. Ἰουλίου
 1868. Ὡστε ἀντὶ ἐνὸς ὑπάρχουσιν ἤδη τρεῖς τοιοῦτοι.

Ὁ προῦπολογισμὸς φέρει ἑτέραν ἀλλοίωσιν, ἂν οὐχὶ ὀργα-
 νικὴν, τοῦλάχιστον χρηματικὴν, ἧτοι δὲν ἀναφέρει τὸν ἕτερον
 ἀνθυπασπιστὴν οἰκονομίας, τὸν καθιερούμενον διὰ τοῦ Βασ. δια-
 τάγματος τῆς 20. Ἰουλίου 1868, καταβιβάζει δὲ εἰς 5 τοὺς
 τεχνίτας ἀμαξοποιούς, ἐπίσης καὶ τοὺς σιδηρουργούς, ἐνῶ τὸ
 ὀργανικὸν διάταγμα, μήπω ἀλλοιωθὲν, τοὺς ἀναφέρει ἀνὰ 10.

Ἐπομένως ἡ ὀργανικὴ δύναμις τοῦ τάγματος τοῦ πυροβο-
 λικοῦ, συγκροτουμένου ἐκ τῶν ἐπιτελῶν, ὑποτελῶν καὶ τοῦ
 προσωπικοῦ πέντε λόγων, ἔχει ὡς ἐξῆς·

1 Ἀντισυνταγμ. ἢ Ταγματάρχης διοικητῆς — ἵπποι 2

1 Ταγματάρχης ὑποδιοικητῆς. — ἵππος 1

1 Ὑπολοχαγὸς ὑπασπιστῆς. — » 1

1 Ὑπίατρος.

1 Ὑπολοχαγὸς ἐπὶ τοῦ ὕλικου (1).

1 Κτηνίατρος α' τάξεως.

1 Ὑπολοχαγὸς οἰκονομίας.

1 Ἀνθυπολοχαγὸς οἰκονομίας.

1 Ἀνθυπασπιστῆς οἰκονομίας (2).

2 Ἀνθυπασπισταί.

1 Ἀρχιμουσικός.

1 Λοχίας δεσμοφύλαξ.

(1) Ὁ προῦπολογ. δὲν τὸν μνημονεύει.

(2) Ὁ προῦπολογ. δὲν τὸν μνημονεύει.

- 1 Δεκανεὺς σαλπικτής.
 1 Μουσικὸς ἀ. τάξεως.
 1 » β. »
 1 » γ. »
 3 Μουσικοὶ δ. »
 1 Πυροτεχνίτης ὑποδεσμοφύλαξ.
 5 Λοχαγοὶ, ὧν 3 ἀ. τάξεως.....—ἵπποι 5
 5 Ὑπολοχαγοὶ— » 5
 10 Ἀνθυπολοχαγοὶ.— » 10
 5 Ἐπιλοχίαι.
 5 Λοχίαι οἰκονομίας.
 20 Λοχίαι.
 40 Δεκανεῖς.
 15 Σαλπικταί, ὧν οἱ 5 ἀ. τάξεως.
 5 Πεταλωταί.
 5 Σαγματοποιοί.
 10 τεχνίται ἀμαξοποιοί (1).
 10 » σιδηρουργοί (1).
 40 Πυροτεχνίται.
 540 Πυροβολισταί, ὧν 100 ἀ. τάξεως.
 Πρὸς δὲ τὰ κτήνη ἀριθμοῦνται εἰς 24 ἀξιωματικῶν καὶ
 120 στρατοῦ, τὸ ὅλον 144.
 "Ὅθεν τὸ προσωπικὸν τοῦ τάγματος τοῦ πυροβολικοῦ, δι' ὃ
 ἐξαιτοῦνται κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν δαπάναι, ἔχει
 27 ἀξιωματικούς, ὧν 2 ἀνώτεροι,
 88 ὑπαξιωματικούς, ὧν 2 ἀνθυπασπισταὶ καὶ 1 ἀρχι-
 μουσικός,
 609 στρατιώτας καὶ ἀντιστοιχοῦντας αὐτοῖς.
 724 ἐν ὅλῳ, πρὸς δὲ 144 ἵππους καὶ ἡμίονους.

(1) Ὡς εἴπομεν, ὁ προϋπολογισμὸς καταβιβάζει καὶ τοὺς μὲν καὶ
 τοὺς δὲ ἀντὶ 10 εἰς 5, ἄνευ προηγουμένης ὀργανικῆς ἀλλοιώσεως.

Ὁπλοστάσιον.

Τὸ ὄπλοστάσιον περιλαμβάνει
 τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ,
 τὸν λόγον τῶν τεχνιτῶν,
 τὰς ἐφορείας τοῦ ὕλικου,
 τὸ πυριτιδοποιεῖον,
 τὸ πυροτεχνουργεῖον.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ ὄπλοστασίου διὰ τοῦ ὀργανικοῦ διατάγ-
 ματος τῆς 18. Νοεμβρίου 1866 ὀργανίσθη ὡς ἔχει, μὴ ἐπελ-
 θούσης τροποποιήσεώς τινος. Ἐν τούτοις ὁ προϋπολογισμὸς
 ἀφαιρεῖ τὸν ὑποδιευθυντὴν (ταγματάρχην ἢ λοχαγόν), πρὸς
 δὲ καὶ τὸν σχεδιοφύλακα, ὅστις προσκαίρως καταργηθεὶς
 ἐπανῆλθε διὰ Βασ. διατάγματος τῆς 31. Αὐγούστου 1868.
 Ἐπίσης ὁ προϋπολογισμὸς, κατὰ τὸ ἀπὸ 20. Ἰουλίου 1868
 Βασ. διάταγμα περὶ δυνάμεως καὶ τοποθετήσεως τοῦ κλά-
 δου τῆς οἰκονομίας, ἀντικαθιστᾷ τὸν ἐπὶ τοῦ ὕλικου λοχαγόν
 τοῦ πυροβολικοῦ (τοῦ ὀργανικοῦ διατάγματος τῆς 18. Νοεμ-
 βρίου 1866) διὰ λοχαγοῦ τῆς οἰκονομίας.

Ἐπομένως ἡ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ ἔχει ὀργανικῶς ὡς
 ἐξῆς·

- 1 Ἀντισυνταγματάρχης ἢ ταγμα. διευθυντῆς—ἵππος 1 (1)
 1 Ταγματάρχης ἢ λοχαγὸς ὑποδιοικητῆς— » 1 (2)
 1 Ὑπολοχαγὸς ὑπασπιστής.
 1 Ὑπολοχαγὸς σχεδιοφύλαξ (3).
 1 Λοχαγὸς οἰκονομίας ἐπὶ τοῦ ὕλικου.
 1 Ὑπολοχαγὸς οἰκονομίας
 2 Ἀνθυπασπισταὶ οἰκονομίας.

(1) Ὁ προϋπολογισμὸς δὲν χορηγεῖ νομῆν.

(2) Ὡς εἴπομεν, ὁ προϋπολογισμὸς ἀφαιρεῖ τὸν ὑποδιευθυντὴν.

(3) Ἐπίσης ἀφαιρεῖ τὸν σχεδιοφύλακα.

Λόγος τῶν τεχνιτῶν.

Ὁ λόγος τῶν τεχνιτῶν, ὀργανισθεὶς τελευταῖον διὰ τοῦ Βασ. διατάγματος τῆς 18. Νοεμβρίου 1866, δὲν ἔλαβεν οὐδεμίαν τροποποίησιν, εἰς δὲ τὸν προϋπολογισμόν ἐγγράφεται οὗτος ἀπαρallάκτως· ἐπομένως παρρουσιάζει τὸ ἐξῆς προσωπικόν·

1 Λοχαγὸς πυροβολικοῦ.

2 Ὑπολοχαγοὶ »

2 Ἀνθυπολοχαγοὶ »

1 Ἀνθυπασπιστὴς οἰκονομίας.

2 Ἀρχιτεχνίται α. τάξεως.

2 » β. »

1 Ἐπιλοχίας τῆς ὑπηρεσίας.

5 Ἐπιλοχίαι ἐργοστασιάρχαι.

8 Λοχίαι τεχνίται.

1 Λοχίας οἰκονομίας.

10 Δεκανεῖς.

2 Σαλπιγκαὶ, ὧν ὁ εἶς α. τάξεως.

40 Τεχνίται α. τάξεως.

40 » β. »

36 Μαθηταί, ὧν οἱ ἡμίσεις α. τάξεως.

Ἐφορεῖται ὕλικοῦ.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργανικοῦ διατάγματος τὸ προσωπικόν τοῦ κατειργασμένου ὕλικου ὠρίσθη ὡς ἔχει ἄνευ τροποποιήσεως τινος. Ἐν τούτοις ὁ προϋπολογισμὸς τὸν ἀνθυπολοχαγὸν καὶ τὸν ἀνθυπασπιστὴν τοῦ ὕλικου τοὺς ὀνομάζει τοῦ πυροβολικοῦ. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, τὸ προσωπικόν τοῦτο σύγκειται ἐκ τῶν ἐξῆς·

Ἐφορεῖα κατειργασμένου ὕλικου.

1 Λοχαγὸς πυροβολικοῦ.

1 Ἀνθυπολοχαγός.

1 Ἀνθυπασπιστὴς.

Ἐφορεῖα ἀκατεργάστου ὕλικου.

Τὸ προσωπικόν ταύτης μένει οἷον ὠρίσθη ἐν τῷ ὀργανικῷ Β. διατάγματι τῆς 18. Νοεμβρίου 1866, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τῶν ἐξῆς·

1 Λοχαγός.

1 Ἀνθυπασπιστὴς. Καὶ οἱ δύο τοῦ ὕλικου τοῦ πυροβολικοῦ.

Ἐφορεῖται διαφορῶν θέσεων.

Τὸ προσωπικόν τῶν ἐφορειῶν τοῦ ὕλικου Ἀθηνῶν, Χαλκίδος, Λαμίας, Λευκάδος, Κερκύρας, Μεσολογγίου καὶ Πύλου, μένει ὡς ἔχει ἐν τῷ Βασ. Διατάγματι τῆς 18. 9βρίου 1866, ἦτοι

1 Λοχαγός.

4 Ὑπολοχαγοί.

3 Ἀνθυπολοχαγοί.

8 Ἐπιλοχίαι.

4 Λοχίαι.

2 Δεκανεῖς.

1 Πυροτεχνίτης.

Ἀπαντες οὗτοι εἶναι τοῦ ὕλικου τοῦ πυροβολικοῦ.

Πυριτιδοποιεῖον.

Τὸ προσωπικόν τοῦ πυριτιδοποιεῖου μένει ἐν ὀργανισμῷ οἷον ὑπῆρχε διὰ τοῦ ὀργανικοῦ διατάγματος, ἦτοι

1 Λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ.

1 Ἀρχιτεχνίτης πυριτιδοποιός.

1 Ἐπιλοχίας ἐπιστάτης } τοῦ ὕλικου.

1 Ἐπιλοχίας νιτροουργός } τοῦ ὕλικου.

1 Λοχίας πυριτιδοποιός } τοῦ ὕλικου.

1 » ἀθρακεὺς } τοῦ ὕλικου.

Ἄτυχως ὅμως τὸ πυριτιδοποιεῖον τῆς Ἑλλάδος ἀνετινάχθη εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἐπομένως ὁ προϋπολογισμὸς οὐδένα περὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ποιεῖται λόγον.

Πυροτεχνουργεῖον.

Τὸ Βασ. Διάταγμα τῆς 18. 9βρίου 1866, τὸ κανονίζον τὸ προσωπικὸν τοῦ πυροτεχνουργείου, δὲν ὑπέστη οὐδεμίαν ἄχρις ὥρας ἀλλοίωσιν, ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὅμως ἐνεγράφη θέσις ἀρχιτεχνίτου πυροτεχνουργοῦ ἰδιώτου (1).

Ἐπομένως τὸ προσωπικὸν ἔχει ὡς ἑξῆς·

- 1 Ἀνθυπολοχαγὸς ἀρχιπυροτεχνουργός.
- 2 Ἀνθυπασπισταὶ πυροτεχνουργοί.
- 1 Ἀρχιτεχνίτης πυροτεχνουργὸς ἰδιώτης.
- 1 Ἐπιλοχίας ἐπιστάτης.
- 2 Λοχίαι }
- 1 Δεκανεὺς } πυροτέχναι.
- 1 Πυροτεχνίτης . . }

Ἐπομένως τὸ ὅλικόν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς·

	ἀξιωματ. ὑπαξιωμ.	στρατιῶται	ἵπποι ἡμ.		
			ἀξιωμ.	στρατ.	
Τάγμα πυροβολ., ἐν ᾧ δύο τῶν ἀξιωματικῶν εἶναι ἀνώτεροι . . .	27	88	609	24	120
Διέθυνσις Ὀπλοστασίου, ἐν ᾧ εἷς ἀξιωματ. ἀνώτερος	4	2			
Λόχος τεχνιτῶν	5	30	118		
Ἐφορεῖται ὄλικου	11	16	1		
Πυροτεχνουργεῖον	1	7	1		
Γενικὴ ἄθροισις	48	143	729	24	120

(1) Παρατηρητέον ἅπαξ διὰ παντός, ὅτι αἱ ἀλλοιώσεις ἐν τῷ προϋ-

Ἡ δὲ δαπάνη τοῦ προσωπικοῦ τούτου ὀρίζεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὡς ἑξῆς·

Μισθὸς ἀξιωματικῶν	125,880	
Ἀφαιρεῖται ἡ νεκ. κράτησις	4,880	121,000
Μισθὸς ὑπαξιωματικῶν . . .	70,422,10	
Ἀφαιρεῖται ἡ ν. κράτ.	562,00	1,422,10
» διὰ νοσηλ.	680,10	
		69,000
Μισθὸς ἀνδρῶν	132,268,70	
Ἀφαιρεῖται διὰ τυχούσας		
κενάς θέσεις 20 ἐπὶ τοῖς 0/0		
ἤτοι διὰ μισθοδοσίαν καὶ λ.		
120 ἀνδρῶν	20,483,80	24,245,20
Ἐπίσης διὰ νοσ.	3,761,40	
		108,023,50

Τὸ ὅλικόν ἄθροισμα μισθ. δραχ. 298,023,50

Ἐχομεν προσέτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀνδρῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν ἡμέρας παρουσίας διδούσας δικαίωμα ἄρτου 312,805

Ἀφαιροῦνται αἱ τῶν τυχόν ἀπόντων 120 ἀνδρῶν 44,530

Μένουσιν ἡμέραι παρουσίας . . . 268,275

Ἐπομένως 268,275 μερίδες ἄρτου πρὸς λεπτὰ 24 παράγουσι 64,146,00

Πρὸς δὲ ἡμέραι παρουσίας 44,405 δι-
362,169,50

πολογισμῶ, ὅπως δικαιολογοῦνται, βεβαίως δικαιολογηθήσονται δι' ἐκδόσεως Β. Διαταγμάτων μεταγενεστέρων, ἅτινα ἐπομένως τροποποιήσουσι τὰ ἐν ἰσχύϊ.

Ἐκ μεταφορᾶς δραχ.	362,169,50
δουσαι δικαίωμα εἰς κατάθεσιν ἱματισμοῦ ἵπ- πέων πυροβολιστῶν, πρὸς 24 λεπτά, φέρουσι ἐν ὄλῳ	10,657,20
222,870 ἡμέραι δίδουσαι δι- καίωμα εἰς κατάθεσιν ἱματι- σμοῦ πεζῶν πυροβολιστῶν, πρὸς 21 λεπτῶν	46,802,70
Τὸ σύνολον καταθέσεως ἱματισμοῦ. δραχ.	57,459,90
Ἴπποφορβή 144 ἵππων καὶ ἡμιόνων, ἥτοι μερίδες ἑνὸς ἔτους 52,560, πρὸς 1,20, . .	63,072,00
Ἐξοδα γραφείου πυροβολικοῦ τάγματος καὶ ὀπλοστασίου	1,200,00
Ὀλικὴ δαπάνη	483,901,40

(ἀκολουθεῖ)

ΣΧΟΛΙΑ Εἰς τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι «LA GRÈCE»
ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΜΕΝΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

KØERBER, ΕΛΒΕΤΟΥ,

ὑπὸ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ.

—ο—

Ἐξέτασις τῶν ὑπὸ τοῦ Ed. Kærber ἀποδιδομένων
ἐλαττωμάτων εἰς τὸ ὄπλον Ῥεμιγκτῶνος.

Σχολιάσωμεν τὸ πολύκροτον περὶ τῶν ὄπλων Ῥεμιγκτῶνος
ἄρθρον τοῦ κ. Kærber, τὸ καταχωρισμένον εἰς τὸ φύλλον
τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης γαλλιστὶ ἐφημερίδος «La Grèce»
τῆς 3. Ἀπριλίου 1869.

Ἐν αὐτῷ ἀνγινώσκονται·

«Nous sommes parfaitement convaincus que, si cette
»acquisition (ἡ κτήσις τῶν ὄπλων Ῥεμιγκτῶνος) se fait
»réellement, l'armée et le pays auront à s'en repentir
»plus tard, si toutefois les soldats grecs se trouveront
»jamais dans le cas de s'en servir en campagne. Le
»gouvernement actuel fait donc très bien s'il cherche à
»résilier cette convention Mieux vaudrait pour le
»pays de payer une indemnité et même une indemni-
»té relativement forte que de donner suite à ce con-
»trat» (1)

(1) «Εἴμεθα ἐντελῶς πεπεισμένοι, ὅτι, ἂν ἡ ἀγορὰ αὐτῶν ὄπλων
»Ῥεμιγκτῶνος πραγματοποιηθῇ, ὅτε στρατὸς καὶ ὁ τόπος θέλουσιν
»ἀργότερον μετανοήσει, ὅψέ ποτε οἱ Ἕλληνας στρατιῶται ἐδρεθῶσιν
»εἰς περιστάσιν χρήσεως αὐτῶν ἐν ἐκτρατείᾳ. Ἡ παρούσα λοιπὸν

Κατὰ πόσον ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ὀρθὴ ἕκαστος εὐκόλως δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν ἐπομένων.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας του ταύτης ὁ κ. Kærber καταχωρίζει τὰ ἐξῆς εἰς τὸ προμνησθὲν ἄρθρον, ἐραυζόμενος αὐτὰ, καθὰ ἀναφέρει, ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Le public» τῆς τῆς Γαλλίας, ὑπ' ἀριθ. 103, τῆς 27. Φεβρουαρίου 1869·

«Le fusil Remington sédui par son élégance, par »la facilité de son maniement, la rapidité du tir etc. »Cependant l'arme comporte certaines défectuosités qui »le rendent impropre à un bon service de guerre. 1°. »Le bois est menacé dès que l'on veut »s'en servir comme arme de hast» (1).

Πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἀτόπου τούτου παραθέτομεν τὰ ἐξῆς·
1° ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῆς γαλλικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ἐργασθείσης διὰ τὰ ὄπλα Ῥεμιγκτῶνος, τὰ παραγγελλθέντα ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως·

«Le mode de reunion (τῆς συναφείας τοῦ κοντακίου »μετὰ τοῦ μηχανισμοῦ καὶ τούτου μετὰ τοῦ ξυλίνου ὑποστη- »ρίγματος τῆς κάννης) présente-t-il les garanties de »solidité désirable, soit au point de vue de l'usage »que l'on fait *quelque fois* des fusils sur le champ de

»Κυβέρνησις καλῶς πράττει ἐπιζητοῦσα τὴν διάλυσιν τῆς συμφωνίας »ταύτης Κάλλιον ὁ τόπος νὰ πληρώσῃ ἀποζημιώ- »σιν τινα, ἔστω καὶ σχετικῶς μεγάλην, παρὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ »συμβόλαιον τούτου».

(1) «Τὸ ὄπλον Ῥεμιγκτῶνος ἀπατᾷ διὰ τῆς κομψότητος, διὰ τοῦ »χειρισμοῦ καὶ τῆς ταχυβολίας του κ.τ.λ. Ἐν τούτοις τὸ ὄπλον ἔχει »ἐλλείψεις τινάς, αἵτινες τὸ καθιστῶσιν ἀκατάλληλον ἐν πολέμῳ. Ἴον »τὸ κοντάκιον κινδυνεύει, ἅμα θελήσῃ τις νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ ὡς »ὄπλον ἀγγέμαχον».

»bataille pour le transport des blessés, soit au point »de vue des alternatives de secheresse et d'humidité »des climats chauds ?

»L'on n'a pu étudier ces questions, qui un bien »long service pourra seul résoudre ; cependant d'après »la manière dont l'arme s'est comportée dans les »épreuves à outrance auxquelles nous l'avons sou- »mise, on peut affirmer qu'elle présente à ce »point de vue une grande solidité» (3).

2° ἀπόσπασμα, ἐν μεταφράσει, ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24,260 ἀναφορᾶς τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ συστηθείσης ἐπὶ τῶν ὄπλων ἐπι- τροπῆς.

«Στερεότης τοῦ κοντακίου (stoch).

«Ἐν ὄπλον ἐξ ἐκάστου τῶν ἐν διαγωνισμῷ συστημάτων »ἐπέμφθη εἰς τὸ Β. ὄπλουργεῖον Enfield, ἵνα ἐπισταμεί- »νωσ (carefullg) ἐξετασθῇ ὡς πρὸς τὴν στερεότητα τοῦ κον- »τακίου. Ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήματος τούτου, ὁ συνταγμα- »τάρχης Dixon, ὑπέβαλεν ἀναφορὰν, ἧς τὸ περιεχόμενον δὲν »διεψεύσθη παντάπασι ὑπ' οὐδενὸς τῶν γενομένων πειραμά- »των. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἡ ἐπιτροπὴ κατατάσσει κατ' ἄ-

(3) Ἐὸ τρόπον τοῦ συνδέσμου παρουσιάζει τὰ ἐχέγγυα ἐπιθυμητῆς »στερεότητος εἴτε ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς χρήσεως, ὡς ἐνίοτε συμβαίνει, »τοῦ τουφεκίου ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης διὰ τὴν τῶν πληγωμένων »μεταφορὰν, εἴτε ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀλληλουχίας, τῆς ξηρασίας καὶ »τῆς ὑγρασίας τῶν θερμῶν κλιμάτων ;

»Τὰς ἐρωτήσεις ταύτας δὲν κατώρθωσαν νὰ τὰς σπουδάσωσι, καθό- »σον μόνον διαρκῆς καὶ ἐκτεταμένη ὑπηρεσία δύναται νὰ τὰς λύσῃ. »Ἐν τούτοις καθ' ὃν τρόπον διήλθε τὸ ὄπλον τοῦτο τὰς μέχρις ὑπερβο- »λῆς δοκιμασίας, εἰς ἃς ὑπεβάλαμεν αὐτὸ, δύναται τις νὰ βε- »βαιώσῃ ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο παρουσιάζει μεγάλην στερεότητα».

»ξίαν, ὡς πρὸς τὴν στερεότητα τοῦ κοντακίου, ὡς ἐξῆς τὰ δο-
»κιμαζόμενα ὄπλα. Τὰ ἐπὶ τῆς αὐτῆς παραγράφου εἰσὶν ἰσό-
»τιμα.

»Burton II (κοντάκιον μονοκόμματος) — Fosbery (μο-
»νοκόμματος).

»Burton I (μονοκόμματος) — »Henry (δικόμματος κα-
»λῶς ἠσφαλισμένον) — Remington (δικόμματος, ἀλλ' ὁ κό-
»πανος στερεός).

»Albini καὶ Braeudlin (μονοκόμματος).

»Joslyn (κοντάκιον μονοκόμματος).

»Martini (κοντάκιον ἐκ δύο τεμαχίων).

»Peabody (κοντάκιον ἐκ δύο τεμαχίων — ἀκατάλληλον δι' ὑ-
»περσίαν) ».

3^{ον} ἀπόσπασμα, ἐν μεταφράσει, ἐκθέσεως τοῦ Δανοῦ συν-
ταγματάρχου Boech, τοῦ παραλαβόντος ἐν Ἀμερικῇ τὰ διὰ
τὴν Δανικὴν κυβέρνησιν ὄπλα.

«Ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ κοντακίου δὲν παρατηρήθησαν ἀ-
»τοπήματα κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν χρῆσιν.

»Κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὄπλων ἐκ νέας Ὑόρκης εἰς Κο-
»πενάγην τινὲς κόπανοι ἐθλάσθησαν ἐν τοῖς κιβωτίοις, ὅπερ
»ἀποδοτέον εἰς τὴν κακὴν διαχείρισιν κατὰ τὴν μεταφορὰν,
»ἐξ ἧς πολλὰ κιβώτια ἐβλάβηθησαν ὑπερβαλλόντως.

»Ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ καρὺα δὲν εἶναι τοσοῦτον ἰσχυρά,
»ὅσον ἡ γαλλικὴ καὶ ἰταλικὴ, τοῦτο εἶναι γνωστόν· ἀλλὰ
»μετὰ τὰ γενόμενα παρ' ἡμῶν πειράματα οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ
»ὅτι παρέχει ἀρκοῦσαν στερεότητα».

4^{ον} ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Fer. Silas·

«Le système est tel que ce bois est composé de deux
»pièces : la crosse et le fût proprement dit.

»Par ce moyen on obtient non seulement une constru-

»ction plus solide mais aussi moins dispendieuse» (1).

5^{ον} ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26707 ἐκθέσεως ἐτέ-
ρας ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς (τῆς συστησάσης τὸ ὄπλον Martini-
Henry).

«Στερεότης. Ὡς πρὸς τὴν στερεότητα ἀμφότερα τὰ
»συστήματα (ὁ λόγος περὶ ὄπλων) ἀπαιτοῦσι διηρημένα κον-
»τάκια (ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐκ δύο μερῶν), ἅτινα ἢ ἐπιτροπῇ
»φρονεῖ στερεώτερα καὶ ἀναμφιβόλως εὐθηνότερα τῶν μονο-
»κομμάτων».

6^{ον} ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Σουηδικοῦ ὑπομνήματος· «Le bois
est parfaitement solide» (2).

7^{ον} ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ὁλλανδικοῦ ὑπομνήματος· «La
»liaison de l'avant bois et de la crosse a lieu par une
»boite en fer comme il parait d'une manière très so-
»lide» (3).

Ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἐν τῇ ἐφημερίδι «Public» ἀπαριθ-
μούμενα ἀτοπήματα. — Ἴδου τί ἀναγινώσκομεν·

«2^ο La fermeture pêche du côté de la solidité, parce-
»que la charnière est susceptible de se détraquer» (4).

Τοῦτο ἄρδην διαψεύδουσι τὰ πολυάριθμα καὶ ποικίλα πει-
ράματα, τὰ ἐν τῷ ὑποβληθέντι παρ' ἐμοῦ ὑπομνήματι διαλαμ-

(1) «Τὸ σύστημα εἶναι τοιοῦτον, ὥστε τὸ κοντάκιον τοῦτο σύγκειται
»ἀπὸ δύο τεμαχία, ἧτοι ἐκ τοῦ κοπάνου καὶ τοῦ ξυστοῦ. Διὰ τοῦ τρόπου
»τοῦτου ἀποκτᾶ τις οὐχὶ μόνον κατασκευὴν στερεωτέραν, ἀλλὰ καὶ ἤτ-
»τον δαπανηράν».

(2) «Τὸ κοντάκιον εἶναι ἐντελῶς στερεόν».

(3) «Ἡ συνένωσις τοῦ ξυστοῦ καὶ τοῦ κοπάνου κατορθοῦται διὰ
»σιδηρᾶς πιξίδος, ὡς φαίνεται, κατὰ τρόπον στερεώτατον».

(4) «Ἡ ἀπόφραξις σφάλλει ὡς πρὸς τὴν στερεότητα, διότι ὁ γίγ-
»νηλος ὑπὸκειται εἰς χαλάρωσιν».

βανόμενα (ξύλινα βλήτρα, βλήτρα ἐκ προθέσεως ἐσχισμένα, βλήτρα κακῶς τοποθετημένα κλ. κλ., ὑπόφραγμα ριτισμένον, ὑπόφραγμα ἐσχισμένον, παρατεταμένον πῦρ).

Τοῦτο διαψύδουσι καὶ αἱ πολλαχοῦ συλλεχθεῖσαι πληροφορίαι.

Ἐν τῷ Δανικῷ ὑπομνήματι ἀναγινώσκωμεν·

«Τὰ ὅπλα Ῥεμιγκτῶνος ἐδοκιμάσθησαν ἐν μέρει μεμονωμένως καὶ ἐν μέρει κατὰ ποσότητας, ἐν χερσὶ στρατιωτῶν. Καὶ μεμονωμένως μέχρι τοῦδε 25 ὅπλα ἐपुरοδόλησαν ἀνὰ 5000 φοράς ἕκαστον, οὐδενὸς ἀτοπήματος ἢ δυσκολίας ἀναφανείσης εἰς τὸν μηχανισμόν τοῦ πυθμένου».

Ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἐκθέσει τοῦ συνταγματάρχου Boech ἀναγινώσκωμεν·

«Διὰ τῶν ὄπλων Ῥεμιγκτῶνος πλειότερον τοῦ ἔτους καὶ ὀδὶς ἐν στρατοπέδῳ ὠπλίσθησαν στρατιῶται· ἐν τούτοις ὀλιγίσται ἐπισκευαὶ ἀπῆτήθησαν, καὶ αὐταὶ ἀσήμαντοι».

Ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς πρώτης ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ «ἀντιστάσεως τῶν ὄπλων εἰς κακὴν χρῆσιν», ἐνθα ὁ λόγος περὶ δοκιμῶν διὰ τῆς ἄμμου κλ. «Ὁ διαχειρισμὸς οὐδενὸς ὄπλου» (ἐκ τῶν δοκιμαζομένων), ἐφ' ὅσον ὁ μηχανισμὸς ἦτο κλεισμένος κατὰ τὴν ἐπίρριψιν τῆς ἄμμου, ἐκωλύθη. Ὁ δὲ τοῦ Henry, Joslyn καὶ Ῥεμιγκτῶνος, καὶ ὅτε ὁ μηχανισμὸς ἦτο ἀνοικτός ».

Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον περὶ ἐκθέσεως, ἐνθα ἀναφέρεται ὅτι τὰ ὅπλα ἐξετέθησαν πλέον τῶν 14 ἡμερῶν εἰς χιόνα, βροχὴν κλ. καὶ μετὰ παρατεταμένον πυροβολισμόν, μνημονεύεται μὲν ὅτι ὁ μηχανισμὸς «συνεχῶς διεκωλύθη καὶ ἐτήρηγε μετὰ μετρίως δυσκολίας», ἐπιφέρεται δὲ «τοῦτο τὸ ἐλάττωμα

προήρχετο ἐκ κακῶν πυριτοβολῶν» καὶ δὲν ἀποδίδονται ἐλλείψεις στερεότητος.

Εἰς τὸ ἄρθρον «βεβλαμμένοι πυριτοβολαὶ» ἀναφέρεται ὅτι ὅλα τὰ δοκιμαζόμενα ὅπλα ὑπέστησαν ταύτας τὰς δοκιμασίας ἀνευ βλάβης, ὃ δὲ μηχανισμὸς τῶν δὲν ἠνεφύχθη».

Εἰς τὸ ἄρθρον «γέμισεις ἠξυμέναι» ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς·

«Τὸ τοῦ Ῥεμιγκτῶνος ἐθλάσθη κατὰ τὴν δευτέραν βολὴν, λαβοῦσαν χώραν μὲ γέμισιν διπλασίαν τῆς συνήθους καὶ πυροβολῆσαν 3 βλήματα. Ἡ κάρνα καὶ τὸ δακτύλιον τῆς θήκης, ἐνθα αὕτη στερεοῦται, ἐθλάσθησαν Ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς θήκης τοῦ μηχανισμοῦ ἀπεσπάρθη».

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι μολοντί ἐθλάσθη οὕτω τὸ ὅπλον, πάλιν ὁ ἄξων, περὶ οὗ ἀναφέρει ἡ ἐφημερίς Public, δὲν ἐθλάσθη.

Τὸ συμβάν τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῆ εἰς τὴν κακὴν κατασκευὴν μετὰ τὰ ἥδη ἐνεργηθέντα παρ' ἡμῶν πειράματα (μὲ γέμισιν $2\frac{1}{2}$ φοράν πλέον τῆς συνήθους καὶ 10 σφαίρας κλ.), τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦ Boech κλ., ἅτινα παρὰ τοῦ Nagant ἐπισήμως ἐξετελέσθησαν (μὲ γέμισιν 50 γραμ. καὶ 40 σφαίρας).

Εἰς τὸ γαλλικὸν ὑπόμνημα ἐμπεριέχονται τὰ ἐξῆς· «le mecanisme est simple, solide et parfaitement sûr, le chien ne pouvant . . . » (1).

Εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦ ἀρχιδουκῆς Guillaume ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς·

«On a clos par ce dernier essais les experiences faites avec le fusil Remington n° 2, après avoir eu tiré

(1) «Τὸ μηχανήμα εἶναι ἀπλοῦν, στερεὸν καὶ ἀσφαλέςτατον, τῆς σφύρας μὴ δυναμένης»

»en tout 2060 coups pendant le tir duquel l'obturateur
»a constamment fonctioné parfaitement bien» (1).

Εἰς τὸ Σουηδικὸν ὑπόμνημα ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς: «Le
»mécanisme est trop fort et très facile à manœuvrer, et
»il fonctionne parfaitement bien, même après un tir
»prolongé (καὶ τὰ ἐφεξῆς χωρία τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος
»εἰσὶν ἄξια προσεκτικῆς ἀναγνώσεως): «Le chien ne s'est
»jamais brisé. Les deux axes de rotation sont aussi
»parfaitement solides» (2).

Εἰς τὸ Ὁλλανδικὸν ὑπόμνημα ἐμπεριέχονται τὰ ἐξῆς:
«Le but principal de l'un et de l'autre examen
»était d'étudier l'influence d'une pression très forte
»sur le mécanisme. Les armes résistaient bien à
»ces expériences. Pour un examen définitif on ju-
»gea toute-fois nécessaire de donner le fusil pen-
»dant quelques mois dans les mains de troupe; cet
»examen a prouvé la solidité et la stabilité suffisante
»de toutes les parties de l'arme» (3).

(1) «Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης δοκιμασίας ἐπραιώθησαν τὰ πει-
»ράματα, τὰ γενόμενα μὲ τὸ τουφέκιον Ῥεμιγκτώνας, ἀρ. 2, ἀφοῦ
»ἐβλήθησαν ἐν ὅλῳ 2060 βολαί: κατὰ δὲ ταύτας τὸ ὑπόφραγμα ἀντέ-
»σχε κάλλιστα.»

(2) «Τὸ μηχανήμα εἶναι ὑπερβαλλόντως ἰσχυρὸν καὶ εὐχερές:
»ἐνεργεῖ δὲ κάλλιστα καὶ μετὰ διαρκῆ πυροβολισμόν
»ἢ σφῦρα οὐδέποτε ἐθλάσθη. Οἱ δύο τῆς περιστροφῆς ἄξονες ἐπίσης
»εἶναι στερεώτατοι.»

(3) «Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς τε μιᾶς καὶ τῆς ἐτέρας ἐρεύνης ἦτο τὸ
»μελετῆσαι τὴν ἐπίρριαν θλίψεως ἰσχυροτάτης ἐπὶ τοῦ μηχανι-
»σμοῦ. Τὸ ὄπλον ἀνθίστατο καλῶς εἰς τὰς δοκιμὰς ταύτας: διὰ ἐξέ-
»τασιν ὁμως ὀριστικὴν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ δοθῇ τὸ τουφέκιον ἐπὶ τινὰς

Καὶ ἐφεξῆς προστίθενται τὰ ἐπόμενα: «L'examen du fusil
»Remington par la houe a montré que la solidité du
»mécanisme est très satisfaisante et la manœuvre très
»facile» etc. (1)

Τὸ τρίτον ἄτοπον, ὅπερ ἡ ἐφημερίς Public ἀποδίδει, εἶναι
τὸ ἐξῆς:

«La tige percutante à cause de l'inclinaison du po-
»stage s'engage parfois dans le culot de la douille,
»quand le ressort a trop de force, et la marche du mé-
»canisme est entravée» (2).

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδοῦ πῶς ἀπαντᾷ ὁ συνταγ-
ματάρχης Boech:

«Οὐδέποτε παρατηρήθη ὅτι προσεκολλήθη ἡ κρουστικὴ βε-
»λὸνη μετὰ τὴν ἐκπυροσκόρτησιν εἰς τὴν πυριτοβολὴν, καὶ
»φρονῶ ὅτι οὐδέποτε δύναται νὰ συμβῇ μὲ περιφερικὴν πυρι-
»τοβολὴν: ταῦτα δὲ γράφει, ἐνῶ προαναφέρει ὅτι «ἀπὸ τῆς
»ἐποχῆς ταύτης ἐπυροβόλησαν περίπου ἐν ἑκατομμύριον πυ-
»ριτοβολῶν μὲ τὸ ὄπλον Ῥεμιγκτώνας».

Τὰ πειράματα τῶν Γάλλων καὶ τὰ πολυάριθμα ἐν Βελγίῳ
γενόμενα διὰ κεντρικῶν πυριτοβολῶν δὲν μνημονεύουσι τοιοῦ-
τον ἄτοπον. Ὅτι κατὰ ταῦτα παρατηρήθη, εἶναι ὅτι «καψύ-

»μῆνας εἰς τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν. Ἡ ἐξέτασις αὕτη ἀπέδειξε
»εὐρὴν στερεότητα καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν μονιμότητα ὅλων τῶν μερῶν τοῦ
»ὄπλου.»

(1) «Ἡ δοκιμασία τοῦ ὄπλου Ῥεμιγκτώνας διὰ τῆς ἠούρας
»ἀπέδειξεν ὅτι ἡ στερεότης τοῦ μηχανήματος εἶναι λίαν εὐχάρι-
»στος καὶ ὁ χειρισμὸς εὐκολώτατος.»

(2) «Ἡ κρουστικὴ βελὸνη ἔνεκεν τῆς κλίσεως τῆς ἐμπλέκεται: ἐνίοτε
»εἰς τὸ ὑπόθυμα τοῦ σωλήνος, ὅταν τὸ ἐλατήριον ἔχη ὑπερβάλλουσαν
»δύναμιν, τὸ δὲ μηχανήμα παρακωλύεται.»

λια ἀποσπασθέντα τῶν πυριτοβολῶν προσεκολλήθησαν εἰς τὴν κωλάθραν, ἤρκει δὲ ἐνίοτε ὁ δάκτυλος νὰ τὰ ἀποβάλη ἐκείθεν, ἀλλ' ἄλλοτε ἐδέησε νὰ κρούσῃ ἢ σφύρα τοῦ ὄπλου ἐπὶ τῆς κρουστικῆς βελόνης».

Ἄλλὰ τοῦτο καὶ ἐὰν συμβῆ, ἔσται σπάνιον, μάλιστα ἂν τὰ καψύλια ἦναι καλῶς τοποθετημένα εἰς τὴν θέσιν των.

Τέταρτον ἄτοπον μνημονευόμενον παρὰ τῆς ἐφημερίδος Public εἶναι τὸ ἐξῆς·

«La faiblesse du ressort provoque des ratés» (1).

Ἡ δύναμις τοῦ ἐλατηρίου δὲν εἶναι ὠρισμένον τι εἰς τὸ σύστημα Ῥεμιγκτῶνος, ἀλλὰ κανονίζεται κατὰ βούλησιν σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν εὐαισθησίαν τῶν καψυλίων, ὡς ὀρίζεται καὶ τὸ μῆκος τῆς κρουστικῆς βελόνης καὶ ἡ μορφή τῆς αἰχμῆς αὐτῆς. Ἄλλως τε πλείοτεραι τῶν πέντε χιλιάδων βολῶν ριφθεῖται καὶ μὴ δοῦσαι ἐν συνόλω χώραν ἢ εἰς δύο ἀποτυχίας ἀποδεικνύουσι τὸ ἀβάσιμον τοῦ ἀτόπου τούτου. Κατὰ τὸ Δανικὸν ὑπόμνημα αἱ ἀπόλυτοι ἀποτυχίαι ἀνέρχονται μόνον εἰς 11000, κατὰ δὲ τὸ Σουηδικόν, εἰς 10000.

Ὡς πέμπτον ἄτοπον ἀναφέρεται τὸ ἐξῆς·

«Enfin que les douilles vinsent à se guillotiner, parceque si même on employait une poudre tant soit peu brisante, la culasse ferait défaut» (2).

Τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα χωρία τῆς ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου «βελ. λαμβάνεται πυριτοβολαί», τὰ ἐν Αὐστρία πειράματα, τὰ ἐν Γαλλίᾳ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ἐνεργηθέντα

(1) «Ἡ χαλαρότης τοῦ ἐλατηρίου προκαλεῖ ἀποτυχίας».

(2) «Τέλος ὅτι οἱ σωλῆνες τῶν φυσεκίων ὑπόκεινται εἰς θλάσιν, καθ' ὅσον, καὶ ἂν μεταχειρισθῶμεν πυριτιδα ὅσον οἶόν τε ὀλίγον θραυστικὴν, πάλιν ἡ κωλάθρα θὰ σφάλλει».

καὶ ἐνταῦθα μνημονευθέντα κλ., διαψεύδουσι τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἀτόπου.

Τὸ ἀληθὲς ἄτοπον, σχετιζόμενον μὲ τὸ ἀναφερόμενον, εἶναι, ὅτι, ἐὰν πυριτοβολαὶ θλασθῶσιν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ φυσεκίου, ἢ ἐξαγωγή αὐτῶν ἐκ τοῦ θαλάμου παρέχει δυσχερείας, ἀέρια δὲ διαφεύγουσι, καὶ ἐνίοτε φλόξ, γύρωθεν τῆς κωλάθρας καὶ διὰ τῆς κοίτης τῆς κρουστικῆς βελόνης, ἐκθέτουσι τὸν βάλοντα εἰς κίνδυνον.

Μετὰ τὰ ἄτοπα ταῦτα ἡ ἐφημερίς Public καὶ ὁ Κέρβερ ἀναφέρουσι ὅτι πολλὰ κράτη ἀπέρριψαν τὸ ὄπλον Ῥεμιγκτῶνος. Μὴ δυνάμενος νὰ παρακολουθήσω συζητήσεις ἱστορικὰς, λόγῳ ἐλλείψεως χρόνου, ἀρκοῦμαι νὰ ἐξετάσω τινὰ, ὅπως ἐκ τούτων κρίνη τις καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Ἡ ἐφημερίς Public γράφει·

«Le Danemarch regrette de l'avoir adopté un peu » precipitamment », ὁ δὲ Κέρβερ προσθέτει· «La France en » a acheté une centaine de fusils Remington, avec les- » quels elle a fait de nombreuses essais et depuis long- » temps il n'en est plus question» (1).

Ἡ πρώτη διαβεβαίωσις τῆς ἐφημερίδος διαψεύδεται ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου ὑπομνήματος τῆς Δανιμαρκίας, οὗτινος ἀποσπάσματα μεταφράσας πέμπω εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀπὸ τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις, ἃς ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν στρατηγὸς Ῥοσλέφ μοι ἔδωκε. Ἡ δευτέρα, ἡ τοῦ Κέρβερ, περὶ

(1) «Ἡ Δανία μετανοεῖ διότι παρεδέξατο αὐτὸ ὀλίγον ἐσπευσμένως Ἡ Γαλλία ἡ γόρα σε ν ἑκατοντάδα τουφεκίων » τοῦ Ῥεμιγκτῶνος, δι' ὧν ἐνήργησε πολυαριθμους δοκιμαῖς, καὶ ἀπὸ » πολλοῦ χρόνου δὲν γίνεται περὶ αὐτῶ πλεον λόγος».

τῆς Γαλλίας δὲν φαίνεται ἐπιτυχεστέρα, διότι ὁ ὑποδιευθυν-
τῆς τοῦ τμήματος τοῦ πυροβολικοῦ ἐν τῷ γαλλικῷ ὑπουργείῳ
μὲ διεβεβαίωσε προφορικῶς μὲν, ὅτι τὰ μόνα πειράματα, ἅτινα
ἐγένοντο ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὸ ὄπλον Ῥεμιγκτῶνος, εἶναι τὰ διὰ τὴν
αἰγυπτιακὴν κυβέρνησιν· ἐγγράφως δὲ, ὅτι «aucun nouveau
fusil ou mousqueton se chargeant par la culasse n'a
encore été adopté pour l'artillerie et la cavalerie. On
a fait à titre d'essais dans les ateliers du gouvernement
et sans un programme défini quelques specimens d'ar-
mes de ce genre d'après le système 1866 et de Re-
mington, mais . . . etc.» (1).

Ἐο εἰρημένος κύριος Κέρβερ προσθέτει ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅπερ
διὰ βραχείων ἐξετάζομεν, τὰ ἐρεξῆς εἰσέτι ἄτοπα, κατ' αὐτὸν
«non moins important» (2) ἀπὸ προηγούμενα·

1^ο «Il a un recul trop fort» (3).

Ἡ ὀπισθοδρόμησις, ἐξαρτωμένη ἐκ πολλῶν συνθηκῶν, οἷον
τῆς μορφῆς τοῦ κοντακίου, τοῦ βάρους τῆς πυρίτιδος, τοῦ
βλήματος κλ. κλ. διὰ τὸν αὐτὸν μηχανισμόν ὄπλου, δύναται
νὰ μεταβληθῆ κανονιζομένων ἀρμοδίως τῶν εἰρημένων στοι-
χείων ἐντὸς ὁρίων τὰ μέγιστα ἀφισαμένων. Τὸ ἐν Δανίᾳ παρα-

(1) «Οὐδὲν νέον τουφέκιον ἢ μουσκατόνιον ὀπισθογεμὲς ἐγένετο εἰ-
σέτι δεκτὸν εἰς τὸ πυροβολικὸν καὶ τὸ ἱππικὸν κατε-
σκευάσθησαν διὰ δοκιμῆν εἰς τὰ ἐργαστήσια τῆς Κυ-
βερνήσεως καὶ ἀνευ ὀριστικοῦ προγράμματος δείγ-
ματα τινὰ ὄπλων τοῦ εἴδους τούτου κατὰ τὸ σύστημα τοῦ 1866 καὶ
τοῦ Ῥεμιγκτῶνος, ἀλλὰ»

(2) «Ὅχι ὀλιγώτερον σπουδαῖα».

(3) «Ἐχει ἰσχυροτάτην ὀπισθοδρόμησιν».

δεγμένον ὄπλον Ῥεμιγκτῶνος ἔχει μικροτέραν ὀπισθοδρόμησιν
ἢ τὸ Βελγικὸν ἢ τὸ τοῦ Σαστεπῶ, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν πρότυπον
εἶναι ἴσον ὡς ἐγγίστα μὲ τὸ Βελγικὸν. Τὸ Σουηδικὸν ὑπό-
μνημα ἐκφράζεται οὕτω· «Le recul de l'arme n'est pas
genant» (1).

2^ο «La broche percutante se brise facilement ce qui
est arrivé au soussigné, elle n'a du reste pas de res-
sort et ne se retire pas d'elle même dans son loge-
ment, en sorte que le recul de la douille s'exerce sur
elle et par elle sur le chien, lequel par la force de ce
mouvement peut-être rejeté en arrière et ainsi perme-
tre à la culasse de s'ouvrir» (2).

Πολυάριθμα πειράματα ἀπέδειξαν ἐναργέστατα ὅτι ἡ κρου-
στικὴ βελόνη παρέχει ἀρκοῦσαν στερεότητα, καὶ ὅτι μάλιστα
τὸ μήκος αὐτῆς δὲν ἐλαττοῦται καὶ μετὰ κρυσταταμένον πῦρ.

Τινὰ τῶν κρατῶν, τῶν παραδεχθέντων τὸ ὄπλον Ῥεμιγ-
κτῶνος, προσέθηκαν μικρὸν σπειροειδὲς ἐλατήριον, χρησιμεῦον
νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν βελόνην εἰς τὴν θέσιν της, ἀλλὰ ὅμως, ὡς ἡ
Δανίη κλ., δὲν θεωροῦσι τὸ ἐλατήριο τοῦτο ἀναγκαῖον.

Τὰ λαβόντα χώραν πειράματα ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ὑπαρ-
ξις τοῦ ἐλατηρίου δὲν ἐμποδίζει τὴν σφίνωσιν τῆς κρου-
στικῆς βελόνης, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν διαδοχικῶς διατρυ-

(1) «Ἡ ὀπισθοδρόμησις τοῦ ὄπλου δὲν εἶναι ἐνοχλητικὴ».

(2) «Ἡ κρουστικὴ περόνη θραύεται εὐκόλως, ὅπερ συνέβη εἰς τὸν
ὑποπαινούμενον· ἄλλως τε δὲ στερεῖται ἐλατηρίου καὶ δὲν ἀποσύρεται
ἐὰν ἐαυτῆς εἰς τὴν κοίτην της· ὥστε ἡ ὀπισθοχώρησις τοῦ σωλήνος
ἐνεργεῖ ἐπ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς ἐπὶ τῆς σφύρας, ἥτις διὰ τῆς δυνά-
μειος τῆς κινήσεως ταύτης δύναται νὰ βιβθῇ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, καὶ οὕτω
δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἀνοίγμα τῆς κωλῆρας».

πηθῶσι πολλά καψύλια, καὶ ὅτι τὸ ἔμβολον τοῦ κ. Nagaet δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο.

Ἐν τῷ Σουηδικῷ ὑπομνήματι ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς: «Le »percuteur fonctionne bien, même après un tir prolongé »et il ne s'accroche jamais à la cartouche Le per- »cuteur ait été arrêté par la rouille mais avec un »peu de l'huile . . . » (1). Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι, διὰ νὰ ἐλ- λείψωσι τὰ ἄτοπα ταῦτα καὶ ἡ διαφυγὴ τῶν ἀερίων, ἀνάγκη νὰ γίνηται χρῆσις καψυλίων στερεῶν.

Εἰς τὸ Ὁλλανδικὸν ὑπόμνημα ἐκτίθενται τὰ ἐξῆς: «Le per- »cuteur se meut facilement les troupes n'ont »fait aucune remarque» (2).

Ὡς πρὸς τὸ ἄτοπον, ὅτι ἡ κωλάθρα ἀνοίγει, παραθέτομεν τὰ ἐξῆς ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Bæch:

«Καί τοι μέχρι τοῦδε τὸ ὄπλον ῥεμιγκτῶνος ἐπυροβόλησεν »ἐν ἑκατομῦριον φορὰς, οὐδέποτε παρετηρήθη νὰ ἀνοίξῃ τὸ »ὑπόφραγμα ἀκουσίως».

Τοῦτο ἐπικυροῦσι καὶ τὰ ἐν Αὐστρία πειράματα, καθ' ἃ διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1. ὄπλου ῥεμιγκτῶνος, πυροβολήσαντος 2000 φορὰς, ἐβρίφθησαν καὶ τινες πυριτοβολαὶ «dont la base avait »été intentionnellement limée, éraillée, afin de pro- »duire une rupture . . . et de constater ainsi la réa-

(1) Ἄο κρούστης ἐνεργεῖ καλῶς, καὶ μετὰ παρατεταμένον πυρο- »βολισμόν, καὶ δὲν προσάπτεται οὐδέποτε εἰς τὸ φυσέκιον »Ἡ κρούστις δυνατὸν νὰ σταματήσῃ διὰ τῆς σκωρίας, ἀλλὰ μὲ ὀλίγον »ἔλαιον »

(2) Ἄο κρούστης κινεῖται εὐκόλως οἱ ἄνδρες τοῦ στρα- »τοῦ δὲν ἔκαμον οὐδεμίαν παρατήρησιν».

»ction qui se produirait sur le mécanisme obturateur. » L'obturateur n'a aucunement bougé pendant »ce tir et est resté de même que le chien dans sa posi- »tion normale» (1).

Τὰ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2. ῥεμιγκτῶνος πειράματα ἔδωκαν χώραν εἰς ὁμοίαν παρατήρησιν: «L'obturateur est resté »fermé pendant le tir de ces coups (δι' ἐσχισμένων πυ- »ριτοβολῶν)» (2).

Τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐκθεσις τῆς γαλλικῆς ἐπιτροπῆς μνημονεύουσα τὰδε: «Le chien ne pouvant atteindre le »percuteur qu'en venant se placer sous la culasse mo- »bile de manière à l'immobiliser. La sécurité du tireur »paraît donc bien assurée à la condition . . . » (3).

Τοῦτο παραδέχεται καὶ ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπιτροπὴ, λέγουσα: «Ὅλα τὰ δοκιμαζόμενα ὄπλα ὑπέστησαν ἀβλαβῶς τὰς δοκι- »μασίας ταύτας, τῆς κωλάθρας μὴ ἀνοιχθείσης».

Τοῦτο ἐπεκύρωσαν καὶ τὰ ἐσχάτως παρ' ἡμῶν γενόμενα πειράματα.

Τοῦτο τέλος ἐπιμαρτυρεῖ καὶ τὸ Σουηδικὸν ὑπόμνημα, ἐν ᾧ

(1) Ἄο τινων ἡ βᾶσις ἐπίτηδες ἐβρίνισθη, ἐχαλάσθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ »τοῦ νὰ προκαλέσῃ θλάσιν καὶ νὰ ἀποδείξῃ οὕτω τὴν ἀν- »τενεργεῖαν, ἣτις ἤθελε παραχθῆ ἐπὶ τοῦ φρακτικοῦ μηχανήματος.

»Τὸ ὑπόφραγμα οὐδαμῶς ἐκινήθη εἰς τὸ βίμμα τοῦτο καὶ ἔμει- »νεν ὡς καὶ ἡ σφῦρα εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ θέ- »σιν».

(2) «Τὸ ὑπόφραγμα ἔμεινε κεκλεισμένον κατὰ τὸ βίμμα τοῦτο».

(3) «Ἐπειδὴ ἡ σφῦρα δὲν δύναται νὰ φθάσῃ τὸν κρούστην, κατα- »λαμβάνουσα θέσιν ὑπὸ τὴν κινητὴν κωλάθραν εἰς τρόπον ὥστε νὰ τὴν »καθ.στᾷ ἀκίνητον, ἔπεται ὅτι ἡ ἀσφάλεια τοῦ βάλλοντος φαίνεται »βεβαία ὑπὸ τὸν ὄρον »

ἀναφέρονται ταῦτα «L'obturateur ne s'ouvre jamais même
» quand on a tiré avec des cartouches déchirées avant
» le tir et le mécanisme n'a pas été gêné» (1).

«Ο κύριος Κέρβερ ἐφεξῆς ἀναφέρει τὸ ἀκόλουθον ἐλάττωμα
» «L'extracteur est très faible et se casse aussi facile-
» ment, surtout si la douille se faufile entre l'ex-
» tracteur et la culasse, ce qui arrive très volontiers et
» ce qui est arrivé à M. le colonel Botzaris en ma pré-
» sence. Dans le cas dont il s'agit la cartouche ne vou-
» lait ni entrer dans le tonnerre ni sortir, il fallait em-
» ployer la baguette et l'extracteur alors s'est brisé» (2).

Τὰ ἐνεργηθέντα πειράματα ἀπέδειξαν ὅτι ὁ ἐξαγωγεὺς
παρέχει μεγάλην στερεότητα, καὶ ὅτι δὲν ὑπόκειται ἡ μόνον,
ὑπὸ ἐξαιρετικᾶς συνθήκας, εἰς θλάσιν.

«Ὅτι τὸ φυσέκιον ἐνίοτε παρατίθεται μεταξὺ τοῦ ἐξαγω-
γέως καὶ τῆς τομῆς τῆς κάννης εἶναι ἀληθές· τοῦτο ὁμοίως
συμβαίνει μόνον ὅταν ὁ ἐξαγωγεὺς δὲν ἔχη τὰς κανονισμέ-
νας διαστάσεις, καὶ ἰδίως ὅταν ἡ ἐξοχή τοῦ χεῖλους τῆς
πυριτοβολῆς ᾖναι μικροτέρα τῆς κανονισμένης. Μὲ κανονι-
κὰς πυριτοβολὰς τὸ ἄτοπον τοῦτο δὲν λαμβάνει χώραν διὸ

(1) «Τὸ ὑπόφραγμα δὲν ἀνοίγει καὶ ὅτε ἀκόμη βάλλομεν μὲ φυ-
» σκία ἐσχισμένα πρὸ τοῦ βίμματος, καὶ τὸ μηχανήμα δὲν ὑπέστη
» βλάβην».

(2) «Ὁ ἐξαγωγεὺς εἶναι λίαν ἀνίσχυρος καὶ θραύεται τόσον εὐκό-
» λως, πρὸ πάντων ἐὰν ὁ σωλὴν εἰσχωρῆ μεταξὺ τοῦ ἐξαγωγέως καὶ
» τῆς κωλάθρας, ὅπερ συμβαίνει εὐκόλως, καὶ ὅπερ συνέβη εἰς τὸν ἀν-
» τισυνταγματάρχην Κύριον Βότσαρην ἐπὶ παρουσίᾳ μου. Εἰς τὴν πε-
» ρίστασιν ταύτην τὸ φυσέκιον οὕτε εἰσῆρχετο εἰς τὴν πυριτοδόχην, οὕτε
» νὰ ἐξέλθῃ ἠδύνατο· ἐπομένως ἠναγκάσθημεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν τοῦ
» ὀβελοῦ, καὶ τότε ὁ ἐξαγωγεὺς ἐθλάσθη».

ἡ ἀγγλικὴ ἐπιτροπὴ ἐκφράζεται οὕτως· «Ἡ ἐξοχὴ τινῶν πυρι-
τοβολῶν εὐρέθη σμικροτάτη καὶ ἐπέτρεπε τῷ ἐξαγωγεὶ νὰ
διέλθῃ ἐπ' αὐτῆς».

Ἡ γαλλικὴ ἐπιτροπὴ, μὴ ποιῶσα μνεῖαν τοῦ ἀτόπου
τούτου, περιορίζεται νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἡ ἐξαγωγή τοῦ σωλῆνος
τοῦ φυσέκιου μετὰ τὸ ρίμμα est bien assuré et présente
» très rarement de difficultés, lorsque la cartouche est
» graissée extérieurement et même lorsque la cartou-
» che résiste à l'extraction la fatigue du tireur est très
» faible» (1).

Ἡ ἐξαγωγή ἀκανονίστου πυριτοβολῆς, μὴ δυναμένης νὰ εἰσ-
χωρήσῃ ἐν τῷ θαλάμῳ, πραγματοποιεῖται διὰ μικρᾶς κρού-
σεως διὰ τοῦ ὀβελοῦ.

Τέλος ὁ κύριος Κέρβερ ἀναφέρει ὅτι «L'extracteur ne
» rejette pas la douille par terre» καὶ ὅτι «en dehors
» de tous ces défauts là qui déjà ne manquent pas d'im-
» portance il ne faut pas perdre de vue la question de
» la munition et celle des réparations en campagne.
» La cartouche Remington est d'une fabrication diffi-
» cile et couteuse etc.» (2).

(1) «Ἡ ἐξαγωγή (τοῦ σωλῆνος) εἶναι βεβαία καὶ παρουσιάζει σπα-
» νιώτατα δυσκολίας, ὅταν τὸ φυσέκιον ᾖναι ἐπαλειμμένον ἐξωτερικῶς,
» καὶ μάλιστα, ὅταν αὐτὸ ἀνθίσταται εἰς τὸν ἐξαγωγέα, ὁ βάλλων κο-
» πιάζει ὀλιγώτερον».

(2) «Ὁ ἐξαγωγεὺς δὲν ρίπτει κατὰ γῆς τὸν σωλῆνα ἐκ-
» τὸς τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, ἅτινα εἰς σπουδαῖα, δὲν πρέπει νὰ
» παραβλέψωμεν τὸ ζήτημα τῶν πολεμοφοδίων καὶ τῶν ἐπισκευῶν ἐν
» ἐκστρατεία Ἡ κατασκευὴ τῶν φυσέκιων Ἑμιγκτῶνος εἶ-
» ναι δύσκολος καὶ δαπανηρά».

Τὸ μνησθὲν πρὸ ὀλίγου χωρίον τῆς γαλλικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ σωλήνος τοῦ φουσεκίου εὐρίσκεται εἰς ἀντίφρασιν μὲ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ κυρίου Κέρβερ. Μικρὰ ὑψώσεις τοῦ στομίου τοῦ ὄπλου κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν δίδεται ἡ κρούσις διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ υποπράγματος, καθιστᾷ εὐχερῆ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῆς, ἰδίως ἐὰν ᾖναι ἐπαλειμμένη.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐπισκευῶν, τὰ ἐπίσημα ὑπομνήματα τῆς Δανιμαρκίας καὶ Ὁλλανδίας, καὶ τὰ γενόμενα πειράματα, εὐρίσκονται εἰς διαφωνίαν μὲ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου Κέρβερ. Τὸ Σουηδικὸν ὑπόμνημα ἐκφράζεται οὕτω περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· «L'entretien de l'arme et son nettoyage sont beaucoup plus faciles que pour le vieux fusil à percussion» (30).

Μένει τὸ ζήτημα τῶν πολεμοφοδίων, περὶ ὧν ἐκτεθήσονται τὰ δέοντα ἄλλοτε.

Ταῦτα φρονῶ ἀρκοῦσι νὰ καταδείξωσι τὸ ἡμαρτημένον τῆς ἐπὶ τοῦ ὄπλου Ῥεμιγκτῶνος κρίσεως τοῦ Κ. Κέρβερ.

Ἐν Παρισίοις, τῆ 5 (ν) Ἰανουαρίου 1870.

Α. Μ. ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗΣ,
λοχαγὸς τῶν Γεν. Ἐπιτελῶν.

(1) Ἡ συντήρησις τοῦ ὄπλου καὶ ἡ κάθαρσις εἶναι εὐκολωτέρα ἢ εἰς τὸ παλαιὸν κρουστὸν τουφέκιον.